VOORTGANGS-BRIEFING

Experiment bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen

Maart 2026

Inleiding

Het ministerie van BZK is een experiment gestart om gemeenten een rol te geven bij het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen van niet-ingezetenen. In het experiment worden de colleges van B&W van vijf gemeenten aangewezen als bevoegd om de minister van BZK wijzigingen van tijdelijk verblijfsadressen van niet-ingezetenen door te geven. Het gaat om de colleges van B&W van de **gemeenten Horst aan de Maas, Peel en Maas, Aalsmeer, Schiedam en Hollands Kroon**. Door de inspanningen van deze gemeenten moet de kwaliteit van het tijdelijke verblijfsadres verbeteren – actueler en meer in lijn met de feitelijke situatie. Het experiment heeft daarnaast tot doel dat niet-ingezetenen beter gebruik kunnen maken van voorzieningen en beter aanspraak kunnen maken op hun rechten. In de meeste gevallen gaat het om arbeidsmigranten.

Het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten heeft in 2020 aanbevelingen gedaan om de positie van arbeidsmigranten, die in Nederland verblijven, te verbeteren. Een pijler daarbinnen is het verbeteren van de registratie: het registreren van tijdelijke verblijfsadressen in de Registratie van Niet-Ingezetenen (RNI). In het experiment worden de geregistreerde tijdelijke verblijfsadressen aan gemeenten doorgegeven en krijgen gemeenten de taak om deze adressen bij te gaan houden.

Evaluatie en monitoring

Het experiment heeft een doorlooptijd van vier jaar: van 1 oktober 2023 tot en met 1 oktober 2027. Gedurende deze periode wordt het experiment doorlopend gemonitord. Op basis van deze monitoring kan worden bepaald of de nieuwe werkwijze uit het experiment permanent wordt verankerd in de Wet BRP.

Deze rapportage beschrijft de ervaringen van de vijf gemeenten met de uitvoering van het experiment **van 1 september 2024 tot 1 november 2025**. Dat is de reden dat veel grafieken gegevens tonen tot en met oktober 2025.

De onderzoeksgegevens die in deze voortgangsbriefing worden gepresenteerd, zijn gebaseerd op een door gemeenten ingevulde vragenlijst. De vragenlijst is in november 2025 onder de vijf gemeenten verspreid en is door vier gemeenten ingevuld. Hollands Kroon was vanwege capaciteitstekort niet in staat om de vragenlijst in te vullen. Daarnaast heeft met alle vijf gemeenten een verdiepend interview plaatsgevonden. De inzichten uit de interviews zijn eveneens in deze voortgangsbriefing verwerkt. Tot slot werden door de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) monitoringsdata aangeleverd.

Leeswijzer

Eerst wordt op hoofdlijnen een totaaloverzicht gegeven van de belangrijkste bevindingen over het verloop en de resultaten van het experiment. Daarna worden de onderzoeksvragen en onderliggende deelvragen gestructureerd langsgelopen. Aan het einde van ieder blokje volgt een beknopte beantwoording van de onderzoeksvraag die in dat blokje aan de orde wordt gesteld. Opmerkelijke verschillen tussen de resultaten van dit jaar (deze voortgangsbriefing) en vorig jaar (vorige voortgangsbriefing), worden beschreven waar van toepassing.

Achtergrondinformatie gemeenten

Om de resultaten in deze rapportage over de aan het experiment deelnemende gemeenten beter te begrijpen is het nuttig om enige achtergrondinformatie te geven over de sector(en) waarbinnen de grootste groep arbeidsmigranten werkzaam is. Deze informatie is bij de ABO-gemeenten uitgevraagd en staat hieronder op hoofdlijnen samengevat.

Schiedam

Schiedam heeft **geen eenduidig beeld** waar de groep arbeidsmigranten vooral werkzaam zijn, omdat dit heel divers is in een stedelijke omgeving als Schiedam. Wat we weten is dat een groot deel van de arbeidsmigranten die in Schiedam woont, werkt in de Westlandse glastuinbouw, logistiek en aanverwante sectoren.

Aalsmeer

In Aalsmeer werkt de grootste groep arbeidsmigranten in de **glastuinbouw**, onderdeel van Greenport Aalsmeer: een internationaal tuinbouwclusters met kwekers, handel, logistiek en kennisinstellingen. De regio vormt het wereldhandels-centrum voor bloemen en planten, waar meer dan vijftigduizend mensen werken en waar arbeidsmigranten een essentieel deel van de workforce vormen.

Horst aan de Maas

In Horst aan de Maas werkt de grootste groep arbeidsmigranten in de **land- en tuinbouw, de logistieke sector** rond Greenport Venlo en de voedingsindustrie. Daarnaast is er structurele vraag naar arbeidskrachten in recreatie, horeca en het mkb. Deze diverse regionale economie bepaalt de spreiding en inzet van arbeidsmigranten.

Peel en Maas

Binnen Peel en Maas werken de meeste arbeidsmigranten in de **land- en tuinbouw en de logistiek en transport**. In mindere mate werken arbeidsmigranten ook in de Retail-sector, bijvoorbeeld in distributiecentra. Tot slot is er een groep die werkt in de dienstverlening, zoals in de schoonmaak of de horeca en recreatie.

Hollands Kroon

Arbeidsmigranten in Hollands Kroon werken vooral in de **bloembollensector** en in **groenteteelt** binnen kassen. Veel seizoenarbeiders komen voor korte perioden, zoals zes weken, en vertrekken daarna weer. Tegelijkertijd blijft een deel van de arbeidsmigranten langer dan vier maanden, vooral via grote werkgevers, die hun personeel regelmatig uitwisselen met andere gemeenten buiten Hollands Kroon.

Stand van zaken – belangrijkste bevindingen

- Het tijdelijke verblijfsadres is een **vluchtig en onbetrouwbaar gegeven**. De kwaliteit van het gegeven is laag; als de gemeente de aanwezigheid van een individu op een tijdelijke verblijfsadres controleert, blijkt die persoon meestal niet aanwezig omdat arbeidsmigranten zich snel verplaatsen. Daarnaast zien gemeenten dat er foutieve tijdelijke verblijfsadressen worden geregistreerd, bijvoorbeeld een bedrijfspand of winkel waar geen mensen verblijven.
- Vanwege de onbetrouwbaarheid van het tijdelijke verblijfsadres is het voor gemeenten een **haast onuitvoerbare taak** om het gegeven bij te houden. Gemeenten geven aan dat ze constant achter de feiten aanlopen. Steeds minder zien gemeenten waarde in het doorgeven van wijzigingen, omdat zij geen actueel (*real-time*) overzicht in hun systemen hebben van niet-ingezetenen die staan ingeschreven op een tijdelijk verblijfsadres. De bijhoudingstaak heeft weinig zin als gemeenten vervolgens niks met de tijdelijke verblijfsadressen kunnen doen. De uitvoeringslasten worden als hoog ervaren, en deze staan niet in verhouding tot de opbrengsten voor het RNI-gedeelte van de BRP.
- Desalniettemin vinden gemeenten het wel zinvol om **inzicht in geregistreerde tijdelijke verblijfsadressen** te hebben. Dit geeft gemeenten meer zicht op het aantal arbeidsmigranten in hun gemeente en de plekken waar arbeidsmigranten verblijven.
- De marginale meerwaarde van het experiment neemt echter af, omdat de gemeenten **steeds minder *nieuwe* inzichten** opdoen aan het ontvangen van de lijst met tijdelijke verblijfsadressen.
- Een belangrijke opbrengst van het experiment ligt besloten in de **signaleringsfunctie**. Als onderdeel van de bijhoudingstaak leggen gemeenten immers huisbezoeken af. Hiermee krijgen toezichthouders een kijkje achter de voordeur waardoor misstanden of slechte woonomstandigheden worden gesignaleerd.
- Het is twijfelachtig of door toedoen van het experiment de maatschappelijke positie van arbeidsmigranten wordt verbeterd. Enerzijds zeggen gemeenten dat dit experiment bijdraagt aan het aantal **inschrijvingen van niet-ingezetenen tot ingezetenen**, wat de rechtspositie van arbeidsmigranten versterkt. Tegelijkertijd waarschuwen gemeenten voor een vervuiling van het ingezetene-deel in de BRP. Anderzijds worden de maatschappelijke baten sterk bepaald door **vervolgacties** die gemeenten treffen. Bijvoorbeeld in hoeverre er binnengemeentelijk goed wordt samengewerkt om tot een integrale verbeteraanpak voor arbeidsmigranten te komen. Dit verschilt van gemeente tot gemeente.
- Er bestaat ook een kans dat de maatschappelijke positie van arbeidsmigranten juist **verslechtert**, bijvoorbeeld omdat malafide werkgevers of verhuurders arbeidsmigranten op andere plekken onderbrengen om uit het zicht te blijven van de gemeente.

Onderzoeksvragen

Hiernaast volgen drie onderzoeksvragen voor het experiment van het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen. De eerste vraag betreft een beschrijvende vraag om inzicht te verkrijgen in de verschillende werkwijzen bij gemeenten. Als tweede de onderzoeksvraag die antwoord geeft of de doelen van het experiment worden behaald. Tot slot wegen we de uitvoeringslasten op tegen de effecten/baten. De antwoorden op deze drie onderzoeksvragen vormen samen de conclusie van de evaluatie voor dit experiment.

De onderzoeksvragen zijn:

- Op welke wijze passen de colleges van B&W, als aangewezen bestuursorganen (abo), de nieuwe bevoegdheid tot opgave van tijdelijke verblijfsadressen toe? (**Werkwijze**)
- In hoeverre wordt de doelstelling van het experiment behaald? (**Doelstelling**)
  De doelstelling van het experiment is dat de doelmatigheid en doeltreffendheid van de opgave van gegevens over tijdelijk verblijfsadressen van niet-ingezetenen door de als abo aangewezen colleges verbeteren. In het Experimentbesluit schrijft de Staatssecretaris van BZK de volgende effecten te verwachten:
  - meer tijdelijk verblijfsadressen zullen worden geregistreerd.
  - de kwaliteit van tijdelijk verblijfsadressen verbetert, doordat adresgegevens kunnen worden geactualiseerd door de aangewezen colleges.
  - de positie van niet-ingezetenen (arbeidsmigranten) verbetert. Dat wil zeggen of zij gemakkelijker gebruik kunnen maken van voorzieningen en beter aanspraak kunnen maken op rechten.
- In hoeverre wegen de uitvoeringslasten op tegen de effecten/baten van het experiment? (**Afweging**)

Onderzoeksvraag 1

Op welke wijze passen de als abo aangewezen colleges de nieuwe bevoegdheid tot opgave van tijdelijke verblijfsadressen toe? **(Werkwijze)**

De eerste onderzoeksvraag bestaat uit twee deelvragen:

1. Hoe bepalen gemeenten welke tijdelijke verblijfsadressen ze gaan controleren? Welke instrumenten zetten gemeenten in? Welke (risico)indicatoren gebruiken ze daarvoor of welke afwegingen maken ze?
2. Welke methoden zijn het effectiefst?

Deelvraag 1 bestaat uit meerdere subonderdelen die afzonderlijk worden behandeld. Er wordt achtereenvolgens stilgestaan bij:

a) Hoe bepalen gemeenten welke tijdelijke verblijfsadressen in aanmerking komen om gecontroleerd te worden op juistheid?

b) Verdieping op de manier van systematische controle.

c) Verdieping op de manier van controle naar aanleiding van een signaal.

d) Verdieping op de manier van controle door huisbezoeken.

Invulling van de bijhoudingstaak door gemeenten

Als gevolg van de bijhoudingstaak moeten gemeenten diverse handelingen verrichten. Deze worden hieronder schematisch weergegeven en toegelicht. Tussen de gemeenten bestaan verschillen welke acties ze precies treffen, maar de onderstaande figuur geeft een algemeen beeld van de stappen.

1. Ontvangen lijst
Gemeenten ontvangen maandelijks een lijst van de RvIG met welke niet-ingezetenen in de gemeente verblijven en welk tijdelijk verblijfsadres ze hebben opgegeven.

2. Bewerkingsslag
Gemeenten moeten eerst een handmatige bewerkingsslag maken, omdat ze de lijsten niet automatisch in hun zaaksysteem ontvangen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door een functioneel beheerder en/of dataregisseur.

3a. Selectie van de adressen
Gemeenten gaan na welke adressen ze willen controleren, door langs te lopen welke adressen ze herkennen en te vergelijken met eerdere lijsten en/of een nachtregister of leegstandregister. Zo prioriteren ze.

3b. Administratieve controle
Gemeenten controleren of een persoon al ingeschreven staat als ingezetene, of een adres in onderzoek is gesteld en/of op basis van lokale registraties (bijv. nachtregister of een lokaal platform) kan worden vastgesteld dat iemand ergens anders verblijft.

4. Andere manieren van controle
Een controle kan ook plaatsvinden door het sturen van een brief, het opbellen van een verhuurder, het e-mailen van een niet-ingezetene en/of het afleggen van een huisbezoek om te controleren of een persoon nog op het tijdelijk verblijfadres verblijft.

5. Terugmelden van bevindingen
Op basis van de controles geven gemeenten via de Kwaliteitsmonitor opgaven van wijzigingen door aan RvIG.

Selectie en prioritering van adressen

In de vragenlijst hebben we gevraagd op welke manier een gemeente bepaalt welke tijdelijke verblijfsadressen worden geselecteerd en geprioriteerd voor een controle. Uit de antwoorden blijkt dat gemeenten dit op verschillende manieren doen.

De antwoorden op de vraag staan in het rechter figuur weergegeven. De eerste antwoordcategorie gaat over controleren **naar aanleiding van een signaal** dat er iets niet klopt. Voorbeelden hiervan zijn: een medewerker die op basis van zijn kennis van de lokale situatie iets bijzonders constateert of opmerkelijk veel inschrijvingen op een tijdelijk verblijfsadres ziet. Drie gemeenten gebruiken deze methode.

De tweede antwoordcategorie betreft het **systematisch controleren**. Hierbij gaat het bijvoorbeeld over het vergelijken van tijdelijke verblijfsadressen met andere gegevensbestanden, zoals een nachtregister en een leegstandsregister. Deze methode wordt gebruikt door drie gemeenten.

De derde antwoordcategorie heeft betrekking op het uitvoeren van **consequente huisbezoeken**. De gemeenten die deze methode kiezen, maken geen specifieke selectie of prioritering, maar kijken primair naar hoe lang een niet-ingezetene al op een tijdelijk verblijfsadres staat ingeschreven. Als dat langer dan vier maanden is, wordt direct een huisbezoek afgelegd.

Tot slot is er één gemeente die heeft aangegeven nog een andere methode te gebruiken die niet bij de antwoord categorieën stond, namelijk het bezoeken van niet-vergunde adressen die vaker voorkomen. Dit kan ook worden gezien als een vorm van systematische controle.

Hoe bepaalt uw gemeente welke tijdelijke verblijfsadressen in aanmerking komen om gecontroleerd te worden op juistheid? (meerdere antwoorden mogelijk)

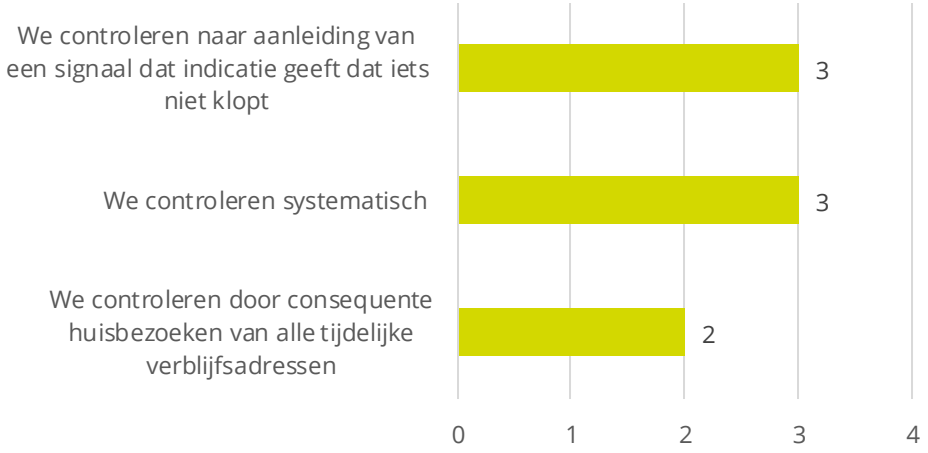

Onderzoeksvraag 1
Deelvraag 1

Systematische controle

De drie gemeenten die aangaven tijdelijke verblijfsadressen systematisch te controleren, door het vergelijken van de adressen met andere gegevens(bestanden), zijn vervolgens gevraagd om wat voor soort gegevens het gaat.

In de onderstaande grafiek staan de gegeven antwoorden met betrekking tot systematisch controleren. Peel en Maas gebruikt gegevens uit een nachtregister en gegevens over verleende vergunningen voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Horst aan de Maas gebruikt gegevens uit een nachtregister, gegevens over leegstand en gegevens over verleende vergunningen voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Aalsmeer gebruikt gegevens over leegstand, gegevens over adressen die in onderzoek zijn gesteld en bij de categorie "Anders, namelijk …"' is de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) aangegeven.

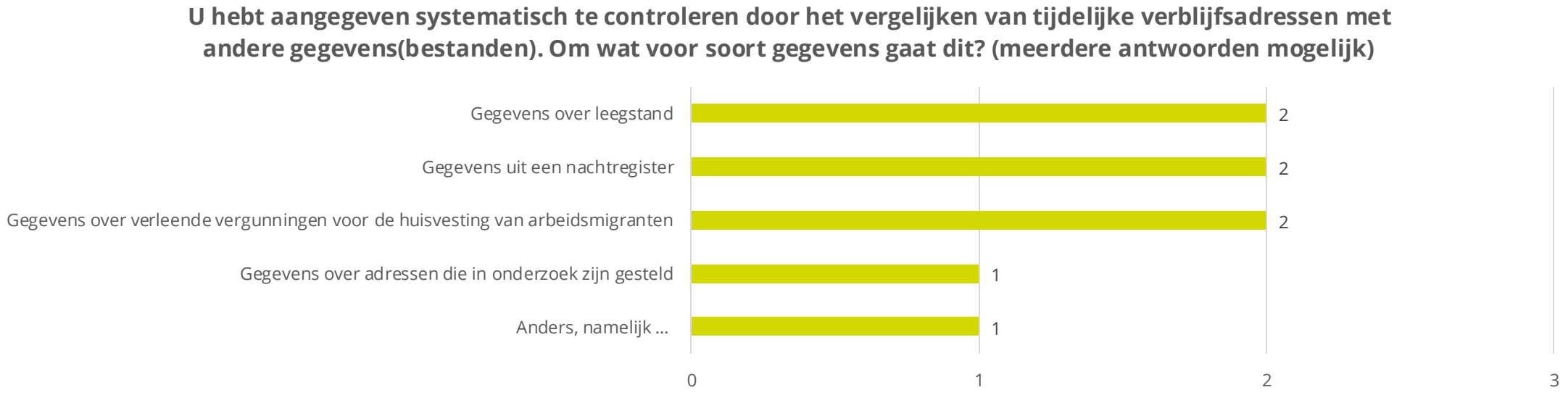

Controle naar aanleiding van een signaal

De drie gemeenten die aangaven adressen te controleren naar aanleiding van een signaal (dat indicatie geeft dat iets niet klopt) kregen de vervolgvraag om wat voor soort signalen het gaat. Deze drie gemeenten geven allen aan dat het gaat om een tijdelijk verblijfsadres dat ze nog niet kennen. Daarnaast geven gemeenten nog andere redenen op om een adres te controleren, namelijk een medewerker die iets opvalt en kennis over de lokale situatie heeft (2 keer) en een persoon buiten de gemeente die een melding geeft zoals een verhuurder (2). De situaties kunnen in de praktijk ook in elkaar overlopen, bijvoorbeeld als een medewerker op basis van lokale kennis vaststelt dat het gaat om een nieuw, onbekend tijdelijk verblijfadres.

De volledige resultaten op deze vraag staan in de grafiek hieronder weergegeven.

Controle door huisbezoeken

Alle gemeenten leggen vaak of soms huisbezoeken af om tijdelijke verblijfsadressen te controleren op juistheid. Gemeenten benadrukken dat dit de belangrijkste manier is om de feitelijke bewoning te achterhalen. Je kan weliswaar ook bellen of een brief sturen, maar deze manieren van controle zijn passiever dan daadwerkelijk zelf langsgaan. Gemeenten verschillen in de wijze waarop ze de huisbezoeken afleggen. Sommige gemeenten laten dit doen door het team toezichthouders of een externe organisatie dat altijd al belast is met het afleggen van huisbezoeken, bijvoorbeeld als onderdeel van de LAA of n.a.v. een adresonderzoek. Andere gemeenten hebben ervoor gekozen om een aparte functionaris aan te nemen voor dit experiment en hem/haar exclusief voor het experiment huisbezoeken te laten afleggen.

Ondanks de effectiviteit van het huisbezoek voor de bijhoudingstaak, geven alle gemeenten wel aan dat het **zwaar, tijdrovend en personeelsintensief** is. Veel gemeenten stellen dat taalbarrières ervoor zorgen dat het lastig is om contact te leggen. Vanwege de hoge belasting van huisbezoeken is het voor gemeenten niet uitvoerbaar om alle tijdelijke verblijfsadressen op de lijst te controleren. Er dient een selectie en prioritering plaats te vinden om het uitvoerbaar te houden.

Naast het feit dat huisbezoeken bijdragen aan het actueel houden van tijdelijke verblijfsadressen geven gemeenten ook aan dat huisbezoeken **veel maatschappelijke signalen opleveren** die anders verborgen blijven, denk aan situaties van overbewoning, brandveiligheidsrisico's of misstanden bij verhuurders. In gemeenten waar sprake is van een vergunningstelsel om arbeidsmigranten te handhaven, zorgen huisbezoeken ook voor inzicht in niet-vergunde locaties, of illegale bewoning.

In verreweg de meeste gevallen (volgens gemeenten meer dan 95%) toont een huisbezoek aan dat een persoon niet op het adres verblijft waarop hij of zij staat ingeschreven.

Welke methoden zijn het effectiefst?

De ervaringen van de vijf gemeenten laten een duidelijk en samenhangend beeld zien van welke controlemethoden het meest effectief zijn en waarom. Het uitvoeren van huisbezoeken blijkt daarbij structureel de meest betrouwbare manier om te achterhalen of arbeidsmigranten daadwerkelijk op het opgegeven tijdelijke verblijfsadres wonen. Tijdens deze bezoeken worden bovendien bredere signalen zichtbaar, zoals overbewoning, onveilige woonomstandigheden of illegale huisvesting. Huisbezoeken hebben dus niet alleen waarde voor de adrescontrole zelf, maar leveren ook belangrijke informatie op voor teams als Veiligheid en Handhaving.

Toch ervaren alle gemeenten deze methode als zeer arbeidsintensief. ABO-gemeenten benadrukken dat het uitvoeren van huisbezoeken veel tijd en capaciteit kost, terwijl arbeidsmigranten vaak alweer vertrokken zijn op het moment van controle, waardoor de opbrengst van BRP-inschrijvingen beperkt blijft.

Naast de huisbezoeken blijkt ook de systematische vergelijking van de persoonslijsten met nachtregisters een effectieve methode. Alleen niet alle gemeenten benutten deze nachtregisters voor de bijhoudingstaak. Vooral Peel en Maas laat zien dat het structureel vergelijken van nachtregisters op grote schaal leidt tot opgaven van wijzigingen en inzicht in nieuwe tijdelijk verblijfsadressen waar arbeidsmigranten verblijven. Het voordeel van deze werkwijze is dat controles grotendeels van achter een bureau kunnen plaatsvinden, waardoor het minder arbeidsintensief is dan huisbezoeken.

Het aanschrijven van adressen door middel van een brief is een middel dat wel door veel gemeenten wordt ingezet, maar dat relatief weinig effect sorteert. Brieven leiden veelal tot meldingen dat personen al vertrokken zijn of er nooit gewoond hebben, maar zelden tot bevestiging van daadwerkelijke bewoning of tot nieuwe inschrijvingen. Hetzelfde geldt voor telefonisch contact met werkgevers en verhuurders: deze methoden worden als aanvullend gezien, maar de effectiviteit hangt af van de welwillendheid en samenwerkingsrelatie met deze partijen.

Beantwoording onderzoeksvraag 1

Onderzoekvraag 1:
Op welke wijze passen de gemeenten die deelnemen aan het experiment de nieuwe bevoegdheid tot opgave van tijdelijke verblijfsadressen toe?

Antwoord:
Gemeenten passen de nieuwe bevoegdheid om tijdelijke verblijfsadressen te registreren en te controleren verschillend toe. Maandelijks ontvangen zij van de RvIG een lijst met tijdelijke verblijfsadressen van niet-ingezetenen. Omdat het aantal adressen aanzienlijk is en het onhaalbaar blijkt om alle adressen te controleren, voeren gemeenten eerst een selectie uit. Deze selectie varieert per gemeente: sommige richten zich op adressen zonder vergunning voor huisvesting van arbeidsmigranten, andere op nog onbekende locaties, adressen die opvallen door patronen of eerdere signalen of er wordt gefilterd op niet-ingezetenen die langer dan vier maanden staan ingeschreven.

Na selectie gebruiken gemeenten verschillende controlemiddelen. Brieven en telefonische controles worden breed ingezet, omdat ze relatief laagdrempelig zijn uit te voeren. Huisbezoeken worden door alle gemeenten beschouwd als het meest effectieve middel om feitelijke bewoning vast te stellen. Tegelijkertijd zijn huisbezoeken arbeidsintensief en kostbaar, waardoor gemeenten deze gericht inzetten.

Gemeenten zoeken voortdurend naar een aanpak die past bij hun lokale situatie. Hierdoor is geen eenduidige werkwijze te formuleren; het experiment laat juist een divers palet aan uitvoeringspraktijken zien waarin gemeenten methoden combineren om zo effectief mogelijk met de bevoegdheid om te gaan.

Onderzoeksvraag 2

In hoeverre wordt de doelstelling van het experiment behaald? **(Doelstelling)**

De doelstelling van het experiment is dat de opgave van gegevens over het tijdelijk verblijfsadres door de als abo aangewezen colleges ertoe leidt dat er: meer tijdelijk verblijfsadressen zullen worden geregistreerd; de kwaliteit van tijdelijk verblijfsadressen verbetert en de positie van niet-ingezetenen (arbeidsmigranten) verbetert.

De tweede onderzoeksvraag bestaat uit twee deelvragen:

1. Hoeveel tijdelijke verblijfsadressen uit de RNI controleren gemeenten en tot hoeveel opgaven van wijzigingen leidt dit? Zijn er verbeteringen in de kwaliteit van de tijdelijke verblijfsadressen vastgesteld na de implementatie van het experiment?
2. Welke aanwijzingen zijn er tot nu toe dat het experiment met de registratie van tijdelijke verblijfsadressen van niet-ingezetenen bijdraagt aan maatschappelijke baten, zoals een verbetering van de positie van arbeidsmigranten en een betere toegang tot voorzieningen en rechten?

De eerste deelvraag bestaat uit meerdere subonderdelen die afzonderlijk worden behandeld. Er wordt achtereenvolgens stilgestaan bij:

a. Totaal aantal niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
b. Aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
c. Gerede twijfel over juistheid van het tijdelijke verblijfsadres
d. Hoeveel controles gemeenten doen
e. Hoeveel opgaven van wijzigingen gemeenten doen (totaal en per type)
f. Of er verbeteringen in de kwaliteit van de tijdelijk verblijfsadressen zijn vastgesteld

Totaal aantal niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres

Maandelijks verstrekt de RvIG aan de ABO-gemeenten een lijst met welke niet-ingezetenen in de gemeente verblijven en op welk tijdelijk verblijfsadres. De grafiek hieronder beschrijft twee gemiddelden van het aantal niet-ingezetenen met een tijdelijk verblijfsadres per maand in een gemeente. Het eerste gemiddelde is berekend over de periode van deze tweede voortgangsbriefing: september 2024 t/m oktober 2025. Het tweede gemiddelde is berekend vanaf de start van het experiment t/m oktober 2025. Bij Peel en Maas, Horst aan de Maas en Aalsmeer is het gemiddeld aantal niet-ingezetenen gedaald. Dit kan verschillende verklaringen hebben. Dit kan komen doordat de gemeenten de lijst niet-ingezetenen hebben opgeschoond en veel "einddatums" hebben doorgegeven. Andere verklaringen kunnen zijn dat er in verhouding in de periode van voortgangsbriefing 2 minder nieuwe niet-ingezetenen de gemeenten zijn binnengekomen of veel niet-ingezetenen zijn vertrokken ten opzichte van voortgangsbriefing periode 1. Het kan ook een combinatie van factoren zijn. Bij Hollands Kroon en Schiedam is het gemiddeld aantal niet-ingezetenen op de lijst van RvIG gestegen. Een verklaring kan zijn dat er in periode 2 meer nieuwe niet-ingezetenen zich hebben ingeschreven ten opzichte van periode 1 of doordat er minder wijzigingen van "einddatums" zijn doorgegeven ten opzicht van periode 1. Opnieuw, het kan ook een combinatie van factoren zijn.

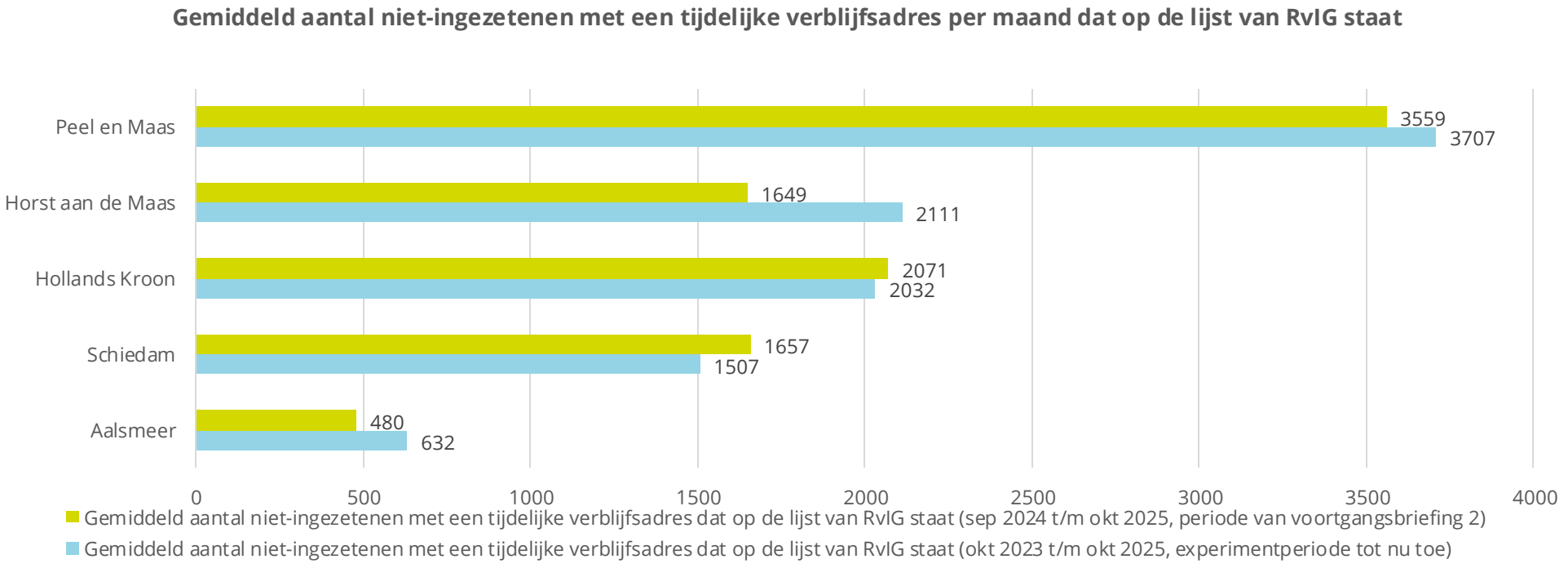

Onderzoeksvraag 2
Deelvraag 1

Aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres per maand per gemeente

Hieronder staat in de grafiek het aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres per maand per ABO-gemeente weergegeven. Dit betreft niet-ingezetenen die in de betreffende maand voor het eerst met een tijdelijk verblijfsadres in de registratie zijn opgenomen. Deze indicator geeft inzicht in de omvang van de instroom van niet-ingezetenen met een tijdelijk verblijfsadres per gemeente. Deze gegevens zijn alleen beschikbaar van 2025.

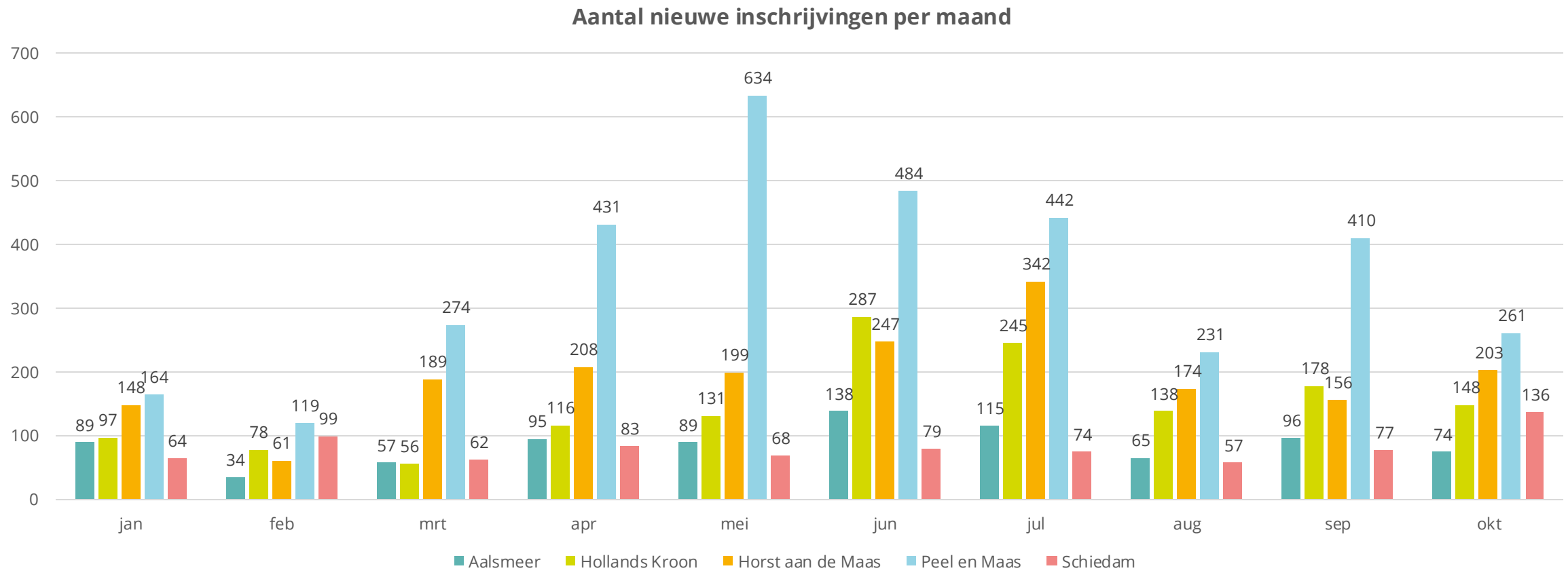

Onderzoeksvraag 2
Deelvraag 1

Gerede twijfel over juistheid van het tijdelijke verblijfsadres

Elke maand ontvangen gemeenten van de RvIG een lijst met de actuele niet-ingezetenen met een tijdelijk verblijfsadres. De gemeenten hebben aangegeven bij welk deel van de ontvangen tijdelijke verblijfsadressen zij twijfel hebben, op een dusdanige wijze dat deze twijfel aanleiding geeft om de gegevens te controleren. Aalsmeer twijfelt over 100% van de ontvangen tijdelijk verblijfsadressen en Schiedam over 45% van de ontvangen adressen. De andere gemeenten hebben een percentage hiertussen aangegeven, zoals hieronder weergegeven in de grafiek. Het gemiddelde is 77,5%. Vorig jaar was het gemiddelde 65%. De twijfel over de juistheid van tijdelijke verblijfsadressen is gestegen.

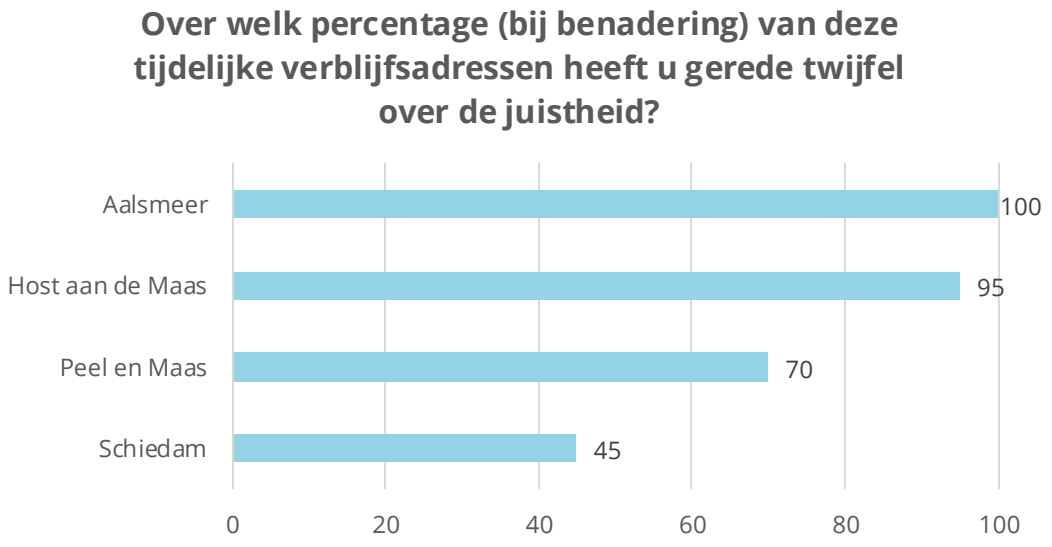

Hoeveelheid controles door gemeenten

Uiteindelijk vinden er controles plaats om de (on)juistheid van het tijdelijk verblijfsadres vast te stellen. In de grafiek hiernaast is weergegeven hoeveel controles er (bij benadering) zijn uitgevoerd in de periode van de eerste en tweede voortgangsbriefing.

In de eerste periode heeft Horst aan de Maas de meeste controles uitgevoerd (2796), gevolgd door Peel en Maas (1500). In de tweede periode heeft Peel en Maas de meeste controles uitgevoerd (5360), gevolgd door Aalsmeer met 3078 controles.

Bij alle vier de gemeenten is sprake van een stijging in het aantal uitgevoerde controles. Er dient te worden opgemerkt dat de tweede periode langer was (14 maanden) dan de eerste periode (11 maanden).

Mogelijke verklaringen voor de verschillen tussen gemeenten in aantal controles kunnen factoren zijn, zoals de beschikbaarheid van medewerkers en de gehanteerde controlemethode. Zo zijn huisbezoeken over het algemeen tijdrovender dan het vergelijken van gegevensbestanden, zoals de RNI-gegevens met de nachtregisters.

Gemeenten hebben bij deze vraag een schatting van het aantal controles doorgegeven. Hollands Kroon heeft in de tweede periode ook controles uitgevoerd, maar was niet in de gelegenheid de vragenlijst in te vullen, daarom is het aantal controles onbekend.

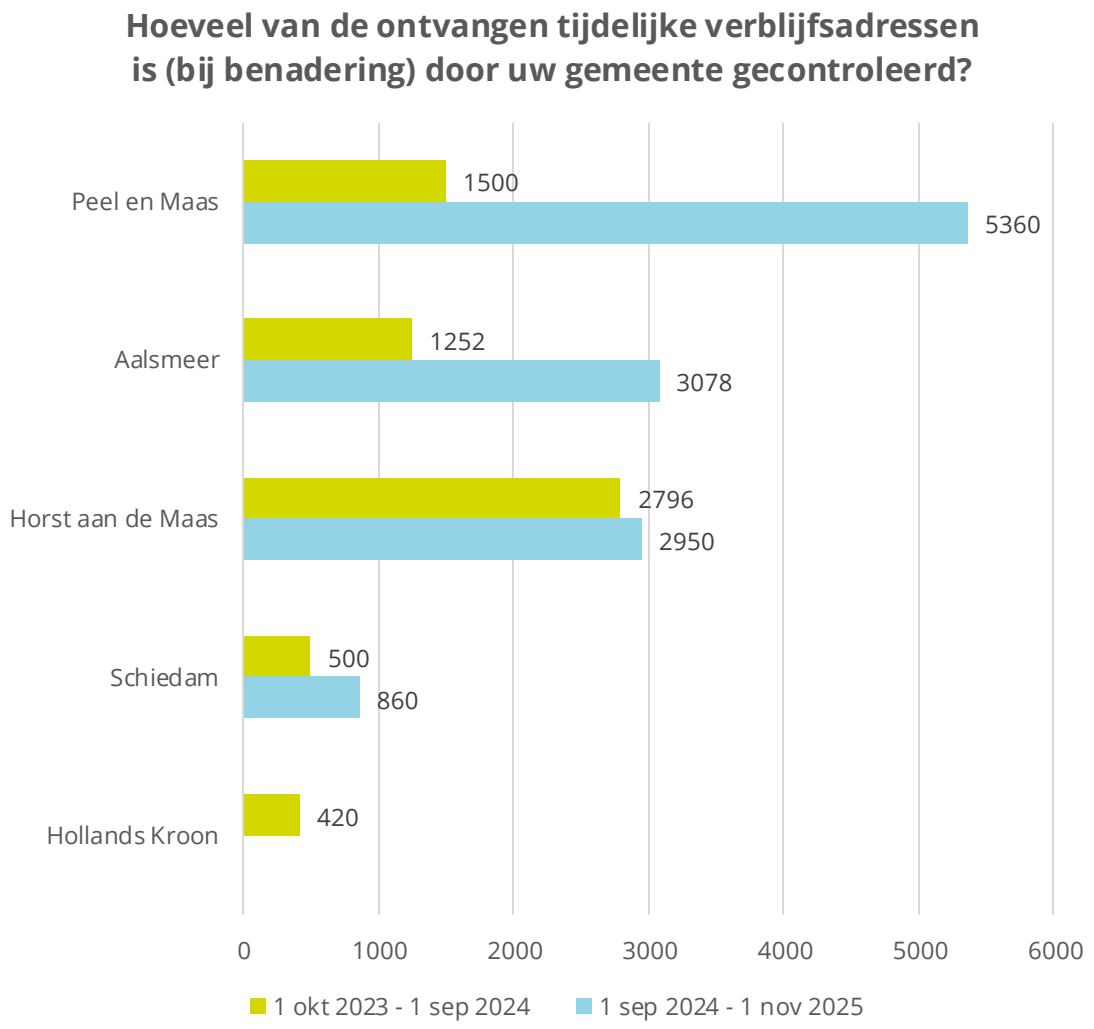

Aantal controles

De gemeenten zijn gevraagd of de ontvangst van de tijdelijke verblijfsadressen uit de RNI heeft geleid tot meer controles. Alle gemeenten zijn van mening dat er meer controles plaatsvinden door ontvangst van tijdelijke verblijfsadressen.

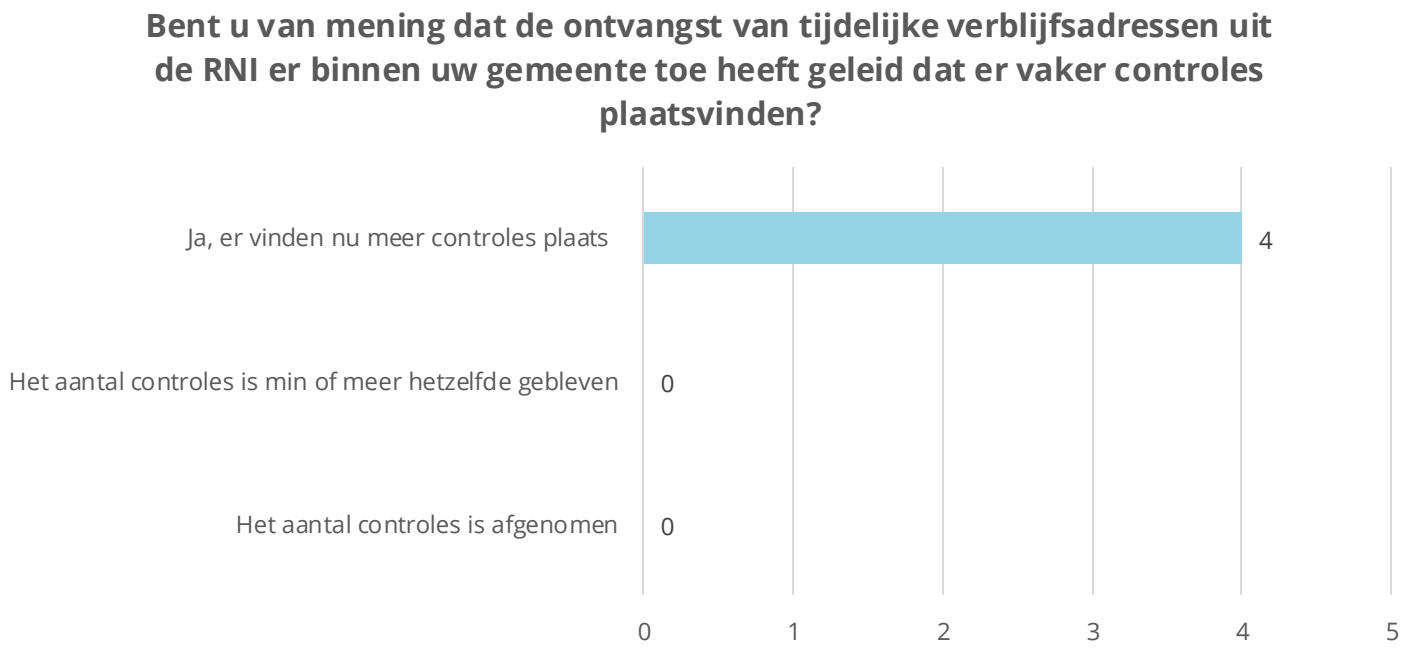

Juistheid van het tijdelijk verblijfsadres

Vervolgens zijn gemeenten gevraagd in welke mate de tijdelijke verblijfsadressen kloppen. Alle vier gemeenten zien dat de meeste tijdelijke verblijfsadressen uit de RNI afwijken van de feitelijke bewoning.

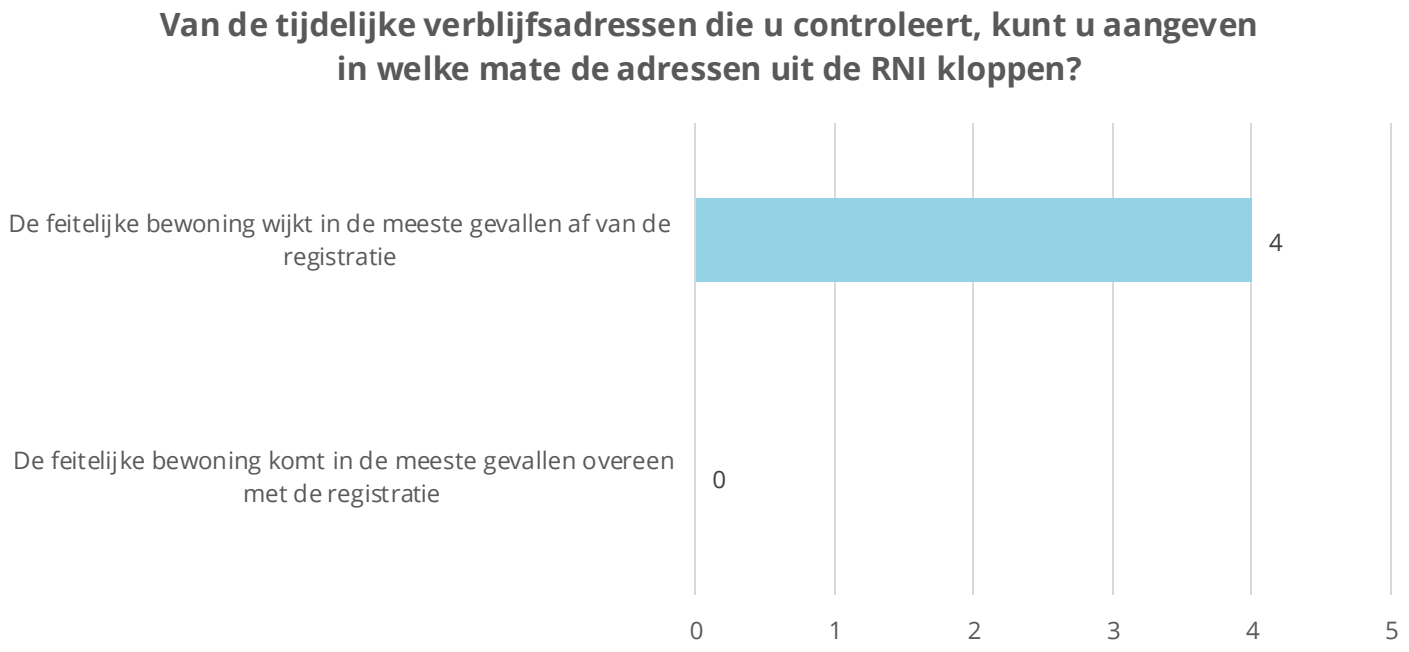

Aantal opgaven van wijzigingen die gemeenten totaal doen

Gemeenten kunnen wijzigingen van tijdelijke verblijfsadressen doorgeven aan de RvIG. Dit worden 'opgaven van wijziging' genoemd. In de tabel hieronder staat het totaal aantal doorgegeven wijzigingen per gemeente aangegeven, het totaal aantal wijzigingen van alle gemeenten in een periode en het gemiddeld aantal doorgegeven wijzigingen per maand van alle gemeenten. In de periode van de tweede voortgangsbriefing zijn gemiddeld meer wijzigingen per maand doorgegeven dan in de periode van de eerste voortgangsbriefing.

Aantal wijzigingen	Aalsmeer	Horst aan de Maas	Peel en Maas	Schiedam	Hollands Kroon	Totaal	Gemiddeld per maand van alle gemeenten
oktober 2023 t/m augustus 2024 (periode voortgangsbriefing 1, 11 maanden)	865	2000	1989	260	1148	6262	569
september 2024 t/m oktober 2025 (periode voortgangsbriefing 2, 14 maanden)	628	2589	4291	91	1866	9465	676
Totaal oktober 2023 t/m oktober 2025 (25 maanden)	1493	4589	6280	351	3014	15727	629

Aantal opgaven van wijzigingen die gemeenten totaal doen

In de grafiek hieronder zijn het totaal aantal doorgegeven wijzigingen per maand van alle gemeenten weergegeven. In juni 2024 zijn de meeste wijzigingen door gemeenten doorgegeven: 1896. Daarna februari 2025 met 1729 wijzigingen. Het aantal wijzigingen per maand kan fluctueren door verschillende redenen, bijvoorbeeld dat wijzigingen worden opgespaard en meerdere wijzigingen tegelijk worden doorgegeven.

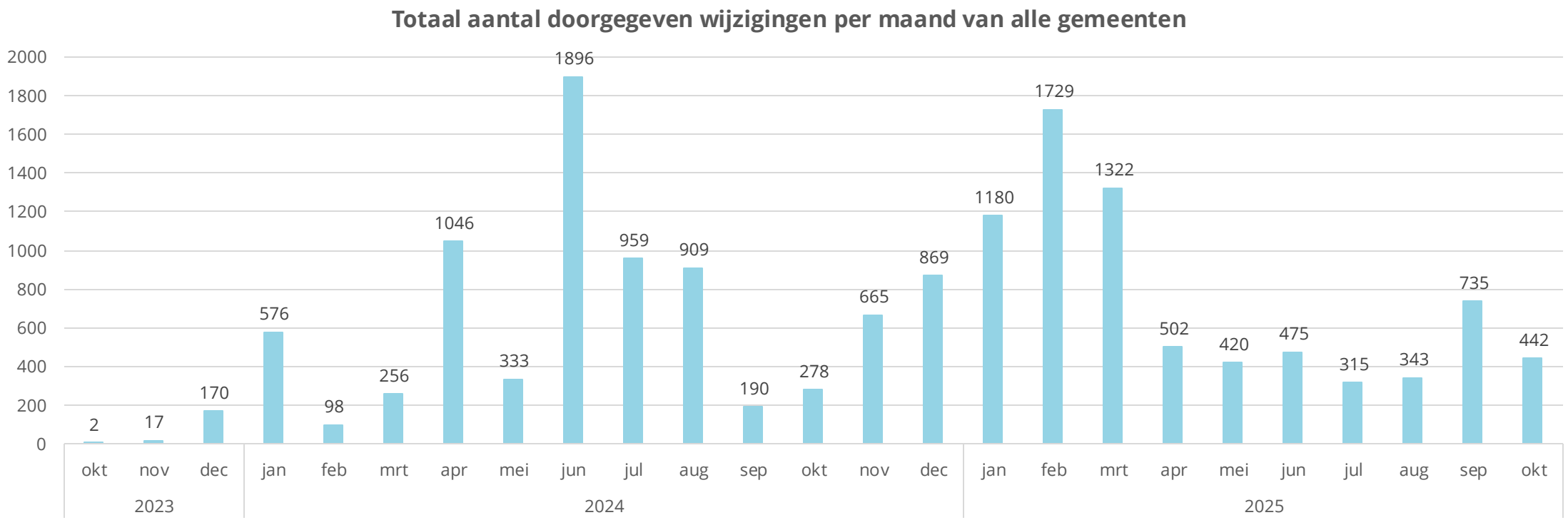

Aantal opgaven van wijzigingen per type wijziging

Gemeenten kunnen drie typen wijzigingen doorgeven aan RvIG. De typen zijn:

- **Einddatum**: dit betekent dat een gegeven in de RNI historisch wordt, omdat de niet-ingezetene niet meer op het adres verblijft en onbekend is waar de persoon nu verblijft.
- **Nieuw tijdelijk verblijfsadres**: dit betekent dat er een nieuw verblijfsadres bekend is van de niet-ingezetene. Het historische adres wordt aangepast naar het nieuwe adres.
- **Eerste opname tijdelijk verblijfsadres**: dit betekent dat er voorheen geen adres bekend was van de niet-ingezetene. De gemeente komt erachter waar de persoon verblijft en geeft het tijdelijk verblijfsadres door.

Aantal opgaven van wijzigingen per type wijziging: einddatum

De meeste wijzigingen die door gemeenten aan de RvIG worden doorgegeven betreffen einddatums. In de grafiek hieronder staat per gemeente per maand weergegeven hoeveel einddatums zijn doorgegeven. In de periode van september 2024 tot en met oktober 2025 zijn in februari de meeste einddatums doorgegeven, namelijk 1583. Gevolgd door 1279 in maart en 1158 in januari.

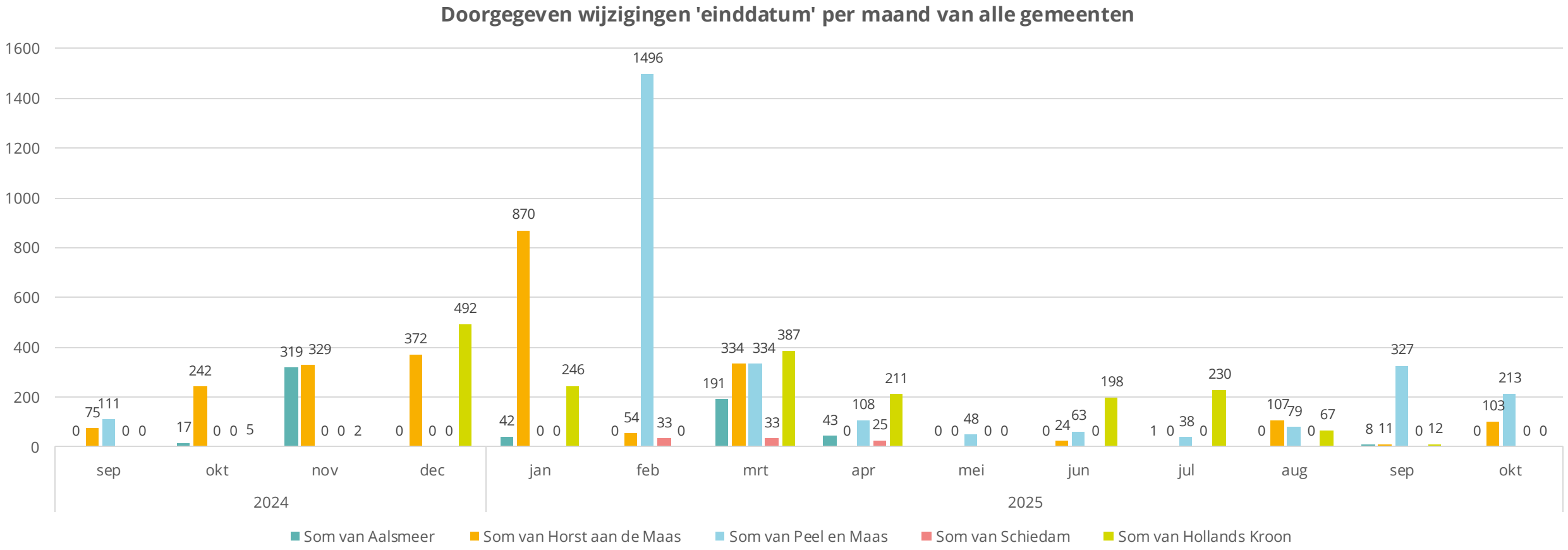

Aantal opgaven van wijzigingen per type wijziging: nieuw tijdelijk verblijfsadres

In de grafiek hieronder staat het aantal doorgegeven nieuwe tijdelijke verblijfsadressen weergegeven in de periode van voortgangsbriefing 2 (september 2024 tot en met oktober 2025). Uit de grafiek blijkt dat in september de meeste nieuwe tijdelijke verblijfsadressen zijn doorgegeven. Daarnaast geeft de grafiek weer dat Peel en Maas de meeste nieuwe tijdelijke verblijfsadressen doorgeeft.

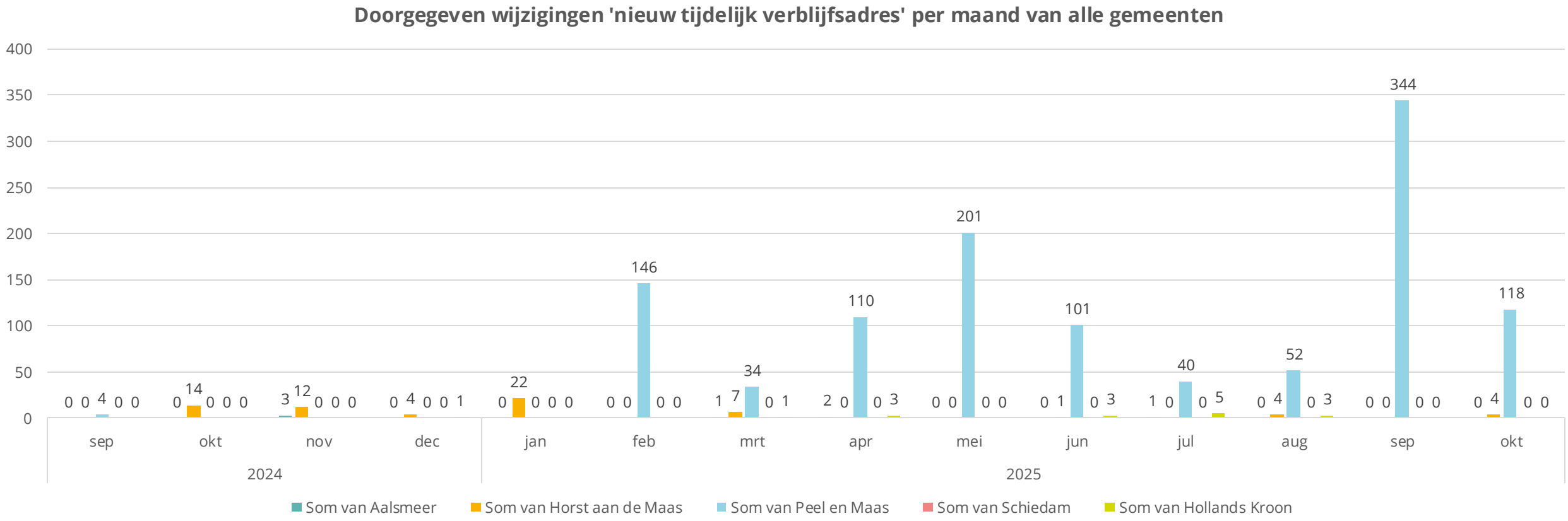

Aantal opgaven van wijzigingen per type wijziging: eerste opname tijdelijk verblijfsadres

Deze voortgangsbriefing periode (september 2024 tot en met oktober 2025) heeft alleen Peel en Maas eerste opnamen van tijdelijke verblijfsadressen doorgegeven aan RvIG. De aantallen van Peel en Maas zijn in de grafiek weergegeven.

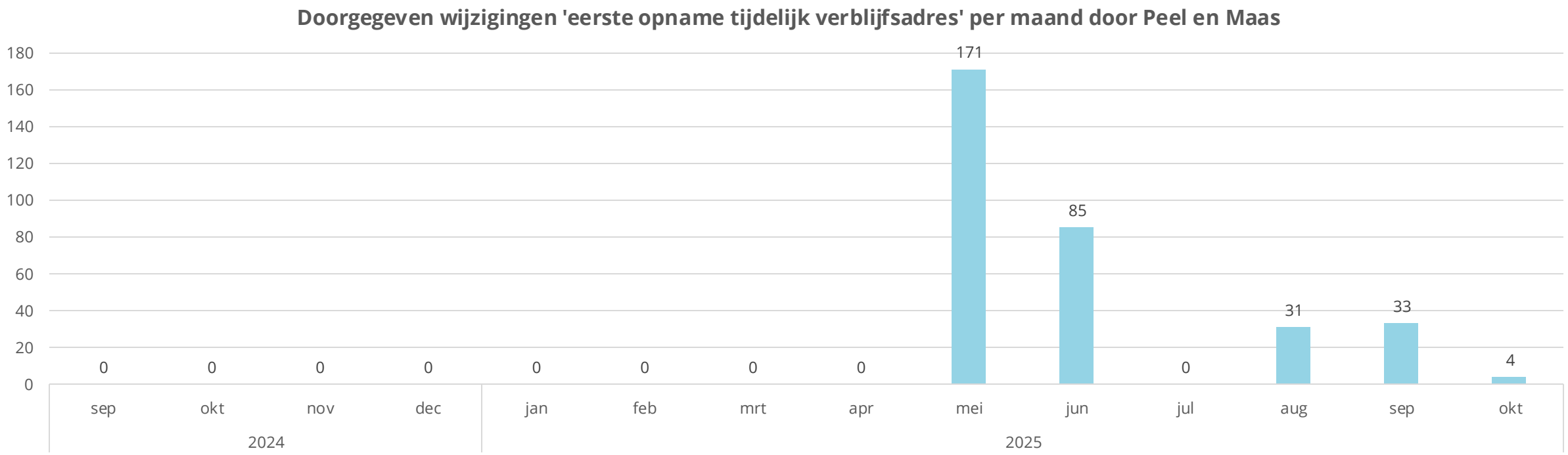

Verbeteringen in de kwaliteit van de tijdelijke verblijfsadressen

Gemeenten hebben in de periode van september 2024 tot en met oktober 2025 een totaal van 9465 wijzigingen doorgegeven voor de RNI. Deze wijzigingen dragen bij aan het opschonen en verbeteren van de registratie.

De verbeteringen worden als volgt gespecificeerd:

- 84% (7900) van de wijzigingen bestond uit het doorgeven van een einddatum voor tijdelijke verblijfsadressen. Dit zorgt voor actuelere gegevens in de RNI en voorkomt dat verouderde gegevens in de administratie blijven staan.
- 13% (1241 wijzigingen) betrof het toevoegen van nieuwe tijdelijke verblijfsadressen. Dit toont aan dat gemeenten ook nieuwe adressen registreren. Een groot deel hiervan is door Peel en Maas.
- 3% (324 wijzigingen) was gerelateerd aan de eerste opname van tijdelijke verblijfsadressen in de RNI.

Hiernaast staat de verdeling van deze wijzigingen grafisch weergegeven in de cirkeldiagram. Hieruit blijkt dat het opschonen van gegevens (door het toevoegen van einddatums) het meest is voorgekomen, terwijl ook het toevoegen van nieuwe adressen en eerste opnames hebben bijgedragen aan de verbetering van de registratiekwaliteit.

Vorig jaar was de verhouding vergelijkbaar: 94% einddatums, 5% nieuwe tijdelijke verblijfsadressen en 1% eerste opname tijdelijk verblijfsadressen.

Totaal aantal opgaven van wijzigingen uitgesplitst per type wijziging

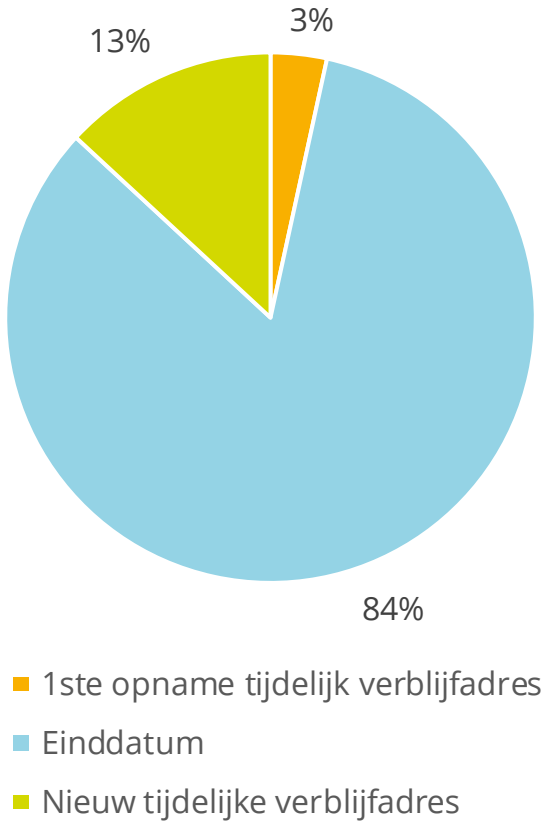

Verbeteringen in de kwaliteit van de tijdelijke verblijfsadressen

Vanuit een breder perspectief lijkt het experiment beperkt te leiden tot een verbetering van de kwaliteit van de RNI-gegevens. Gemeenten geven aan dat het gaat om een onbetrouwbaar en vluchtig gegeven. Ze ervaren dat zij structureel achter de feiten aanlopen. De registratie en het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen wordt door gemeenten als onbetrouwbaar en vluchtig beschouwd, om de volgende redenen:

1. De gegevens op de door de RvIG aangeleverde lijsten zijn grotendeels verouderd en niet meer actueel op het moment dat gemeenten ermee aan de slag kunnen.

2. Arbeidsmigranten verplaatsen zich vaak en snel. Het tijdelijke verblijfsadres is daardoor een vluchtig gegeven. Daarnaast ontbreekt voor arbeidsmigranten een incentive om een adreswijziging door te geven; het beschikken over een burgerservicenummer (BSN) is voor hen vaak voldoende.

3. Een deel van de arbeidsmigranten werkt jarenlang voor dezelfde werkgever en reist bijvoorbeeld jaarlijks heen en weer tussen het thuisland en Nederland. Zij hebben ooit een BSN gekregen, maar melden zich daarna niet meer bij het loket en geven ook geen adreswijzigingen door via MyRNI. Daardoor blijft deze groep buiten zicht van gemeenten.

4. Het doorgeven van een tijdelijk verblijfsadres is niet verplicht bij een bezoek aan een RNI-loket.

5. Het is mogelijk om bij een RNI-loket een foutief adres op te geven, zoals het adres van een winkel, een uitzendbureau of een particulier huishouden dat zich niet bewust is van deze registratie.

Gemeenten zien weinig meerwaarde van het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen. Het adres van een arbeidsmigrant verandert vaak zo snel dat, op het moment dat een wijziging is doorgegeven, de persoon alweer vertrokken kan zijn. Daarnaast geven meerdere gemeenten aan dat het meestal gaat om het terugmelden van einddatums aan de RvIG van personen die er niet meer wonen. Gemeenten vragen zich daarbij af wie uiteindelijk iets met deze informatie doet terwijl het zo veel werk is om terug te melden. Wel vinden gemeenten het heel waardevol en nuttig om de adressen van de RvIG te ontvangen, zodat ze meer zicht krijgen op waar de arbeidsmigranten verblijven. Dit komt op pagina 31 en 32 verder aan bod.

Tot slot doen gemeenten enkele suggesties om de kwaliteit van de registratie te verbeteren. Zij geven aan dat met name werkgevers en/of huisvesters een grotere rol zouden moeten krijgen. Werkgevers regelen vaak de huisvesting en beschikken voor loonadministratie en belastingdoeleinden over actuele verblijfgegevens. Het verplicht stellen dat werkgevers tijdelijke verblijfsadressen doorgeven, zou volgens sommige gemeenten kunnen bijdragen aan een betere kwaliteit. Daarnaast wordt genoemd door een gemeente dat het mogelijk zou moeten worden om gegevens uit te wisselen tussen verschillende afdelingen binnen de gemeente, zoals belastingen en burgerzaken. Eén gemeente stelt voor om het doorgeven van een tijdelijk verblijfsadres verplicht te maken en om alle uitzendbureaus te laten werken met een vergunning of keurmerk.

Maatschappelijke baten

Gemeenten zijn gevraagd of het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen bijdraagt aan verschillende maatschappelijke baten. Op de volgende pagina staan de antwoorden weergegeven in de grafiek. Hieronder volgt eerst een samenvatting:

- In de eerste plaats is gevraagd of het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen bijdraagt aan het voorkomen van overbewoning. Drie van de vier gemeenten vinden dat de bijhoudingstaak bijdraagt aan voorkomen van overbewoning.
- De opvattingen zijn ook verdeeld over de bijdrage van het experiment aan het voorkomen van overlast in de buurt. Drie gemeenten zijn van mening dat het experiment hier *wel* aan bijdraagt. Eén gemeente vindt van niet.
- Alle gemeenten zijn van mening dat het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen bijdraagt aan het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten.
- Drie gemeenten vinden dat het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen *wel* bijdraagt aan het voorkomen van uitbuiting van arbeidsmigranten. De andere gemeente is van mening dat het experiment *niet* bijdraagt aan het voorkomen van uitbuiting van arbeidsmigranten.
- Drie gemeenten vinden dat het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen *niet* bijdraagt aan het voorkomen dat ingeschrevenen uitkeringen of toeslagen mislopen. Tegenover één gemeenten die de bijdrage *wel* ziet.
- Drie gemeenten vinden dat het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen *niet* bijdraagt aan het voorkomen van fraude met uitkeringen of toeslagen. Eén gemeente vindt dit *wel*.
- De meningen zijn verdeeld over de bijdrage van het experiment aan het geven van ondersteuning aan arbeidsmigranten of het gezin. Twee gemeenten zijn het hiermee oneens en twee gemeenten vinden *wel* dat het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen hieraan bijdraagt.
- Opnieuw zijn twee gemeenten van mening dat het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen *niet* bijdraagt aan het verbeteren van toegang tot sociale voorzieningen, zoals gezondheidszorg en onderwijs. Twee gemeenten vinden *wel* dat het bijhouden bijdraagt hieraan.
- Eén gemeente geeft bij “Anders, namelijk…” aan dat het tijdelijk verblijfsadres te vrijblijvend is.

Samenvattend zijn alle gemeenten het eens dat het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen bijdraagt aan het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten. Over de andere baten zijn de opvattingen meer verdeeld. De meerderheid van de gemeenten vindt dat het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen bijdraagt aan: het voorkomen van overbewoning; het voorkomen van overlast en het voorkomen van uitbuiting. De meerderheid van de gemeente ziet geen bijdrage aan: het voorkomen dat ingeschrevenen uitkeringen of toeslagen mislopen en het voorkomen van fraude met uitkeringen of toeslagen.

Maatschappelijke baten

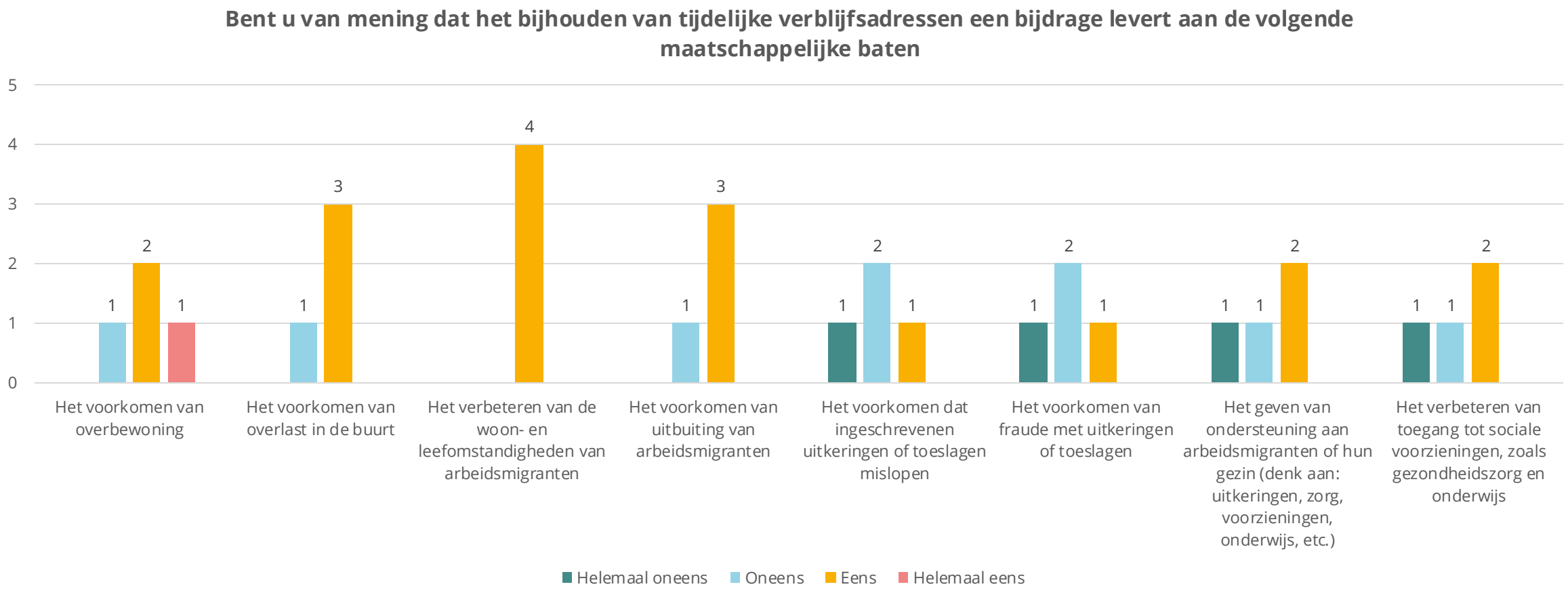

Onderzoeksvraag 2
Deelvraag 2

Positie van arbeidsmigranten (1)

Een belangrijk doel van het experiment is het verbeteren van de positie van niet-ingezetenen en in het bijzonder arbeidsmigranten. Naast de resultaten uit het vragenlijstonderzoek, is ook tijdens de interviews bij dit onderwerp stilgestaan. De gemeenten geven aan dat ze *niet overtuigd* zijn dat de positie van arbeidsmigranten als gevolg van het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen zal verbeteren. Het effect verschilt sterk per gemeente en is vooral indirect van aard.

➢ **Positieve effecten**

In meerdere gemeenten zorgt het experiment voor meer zicht op de leef- en woonsituatie van arbeidsmigranten. Door huisbezoeken worden misstanden zichtbaar die anders buiten beeld zouden blijven, zoals illegale of onveilige huisvesting, overbewoning en brandonveiligheid. Dit maakt het mogelijk om veiligheidsmaatregelen te treffen, werkgevers en verhuurders aan te spreken en arbeidsmigranten door te verwijzen naar hulp- en ondersteuningstrajecten of daklozenopvang. Er is goede samenwerking tussen verschillende afdelingen binnen de gemeente nodig om deze effecten te bereiken.

Als gevolg van het experiment worden arbeidsmigranten proactiever benaderd en geïnformeerd over hun rechten en plichten in Nederland. In een aantal gemeenten leidt het experiment er toe dat arbeidsmigranten worden geïnformeerd om zich in te schrijven als ingezetene in de BRP. Sommige gemeenten geven aan dat dit hun rechtspositie kan verbeteren omdat zij dan toegang krijgen tot verschillende rechten en voorzieningen, zoals huurtoeslag, kinderopvangtoeslag en bijstand. Het komt volgens gemeenten vrijwel nooit voor dat niet-ingezetenen zich als ingezetene inschrijven. Arbeidsmigranten ervaren geen incentive om zich in te schrijven, ervaren registratie mogelijk als controle of negatief, hebben beperkte kennis van hun rechten en door taalbarrière is het voor de gemeenten moeilijk goed contact te hebben met de arbeidsmigranten.

De beperkingen en neveneffecten staan op de volgende pagina.

Positie van arbeidsmigranten (2)

➢ **Beperkingen en neveneffecten**

Tegelijkertijd geven gemeenten aan dat het onduidelijk is of vervolgacties van gemeenten structureel bijdragen aan een betere positie van arbeidsmigranten. Mogelijk bestaat het risico dat handhaving leidt tot verplaatsing van het probleem. Wanneer arbeidsmigranten niet langer op een locatie mogen verblijven vanwege misstanden, is niet zeker dat hun nieuwe verblijfssituatie beter is. Werkgevers of huisvesters kunnen arbeidsmigranten onderbrengen in andere gemeenten of zelfs over de grens, waar minder toezicht is.

Ook ontbreekt in sommige gemeenten een duidelijke opvolging en samenwerking tussen afdelingen. Er wordt wel zicht verkregen op misstanden, maar het is niet altijd duidelijk welke vervolgstappen worden gezet door andere afdelingen binnen de gemeente en hoe deze vervolgstappen bijdragen aan structurele verbetering van de positie van arbeidsmigranten.

Daarnaast geven enkele gemeenten aan dat zij al veel doen om de situatie van arbeidsmigranten te verbeteren en hiervoor een breed pakket aan maatregelen inzetten. Het experiment met het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen vormt daarin slechts één onderdeel. Hierdoor is het lastig om vast te stellen welke maatschappelijke baten specifiek aan het experiment zijn toe te schrijven en welke het resultaat zijn van het bredere beleid van de gemeente. Gemeenten geven aan dat met name het bijhouden en doorgeven van tijdelijke verblijfsadressen op zichzelf weinig bijdraagt aan verbetering van de positie van arbeidsmigranten. De meerwaarde zit vooral in het ontvangen van adressenlijsten van RvIG, omdat deze aanleiding geven tot meer locatiebezoeken. Hierdoor komen gemeenten ook op niet-vergunde en eerder onbekende locaties waar arbeidsmigranten verblijven, die anders buiten beeld zouden zijn gebleven.

Samenvattend kan worden gesteld dat het experiment gemeenten meer zicht en meer handhavingsmogelijkheden geeft, maar indirect kan bijdragen aan de verbetering van de positie van arbeidsmigranten zelf. Verbetering treedt vooral op wanneer inzicht in de registratie wordt gekoppeld aan bredere maatregelen en vervolgacties, zoals actieve hulpverlening, betere informatievoorziening, samenwerking tussen gemeentelijke afdelingen en betrokkenheid of aanspreken van werkgevers en huisvesters.

Wettelijke taken waarvoor de gemeente de tijdelijke verblijfsadressen gebruikt

Gemeenten geven aan dat ze de informatie over tijdelijke verblijfsadressen voor uiteenlopende wettelijke taken gebruiken. De volgende zaken zijn in de vragenlijst genoemd, met tussenhaakjes de frequentie waarop de wettelijke taak is genoemd:

- Wet BRP, bijhoudingstaak (3)
- Handhaving (1)
- Opstarten van adresonderzoeken (1)
- Ondermijningscontroles met interne ketenpartners (1)

Online RNI-portaal ‘MyRNI’

Sinds juni 2025 kunnen niet-ingezetenen adreswijziging doorgeven via het online RNI-portaal **'MyRNI'** van RvIG. De gemeenten zijn gevraagd of er sindsdien veranderingen zijn gemerkt. Alle vier de gemeenten hebben geen veranderingen gemerkt. Eén gemeente geeft een toelichting in de vragenlijst:

- “We hebben niet de indruk dat hier gebruik van gemaakt wordt. We zijn wel nieuwsgierig naar de frequentie van het gebruik van de app.”

De inzet van MyRNI heeft tot op heden volgens gemeenten geen merkbaar effect voor kwaliteit van tijdelijke verblijfsadressen in de RNI. Dit komt volgens gemeenten omdat arbeidsmigranten het nut of belang van het doorgeven van een nieuw tijdelijk adres niet zien. Ze verblijven vaak maar kort op een adres, zeker als het gaat om seizoensarbeid of arbeidsmigranten die via een uitzendbureau werkzaam zijn. Het is in die situaties denkbaar dat een arbeidsmigrant tijdelijk in Westland en daarna weer in Hollands Kroon werkt. Bij verplaatsingen geven arbeidsmigranten zelf geen wijzigingen door, omdat zij er geen belang bij hebben. Ze hebben immers al een BSN waardoor ze legaal in Nederland kunnen werken.

Gemeenten spreken de verwachting uit dat vooral **werkgevers** een grotere rol zouden kunnen spelen in het doorgeven van wijzigingen. In Hollands Kroon is hier al ervaring mee opgedaan; daar is een lokaal platform opgezet waarop werkgevers wijzigingen kunnen doorgeven.

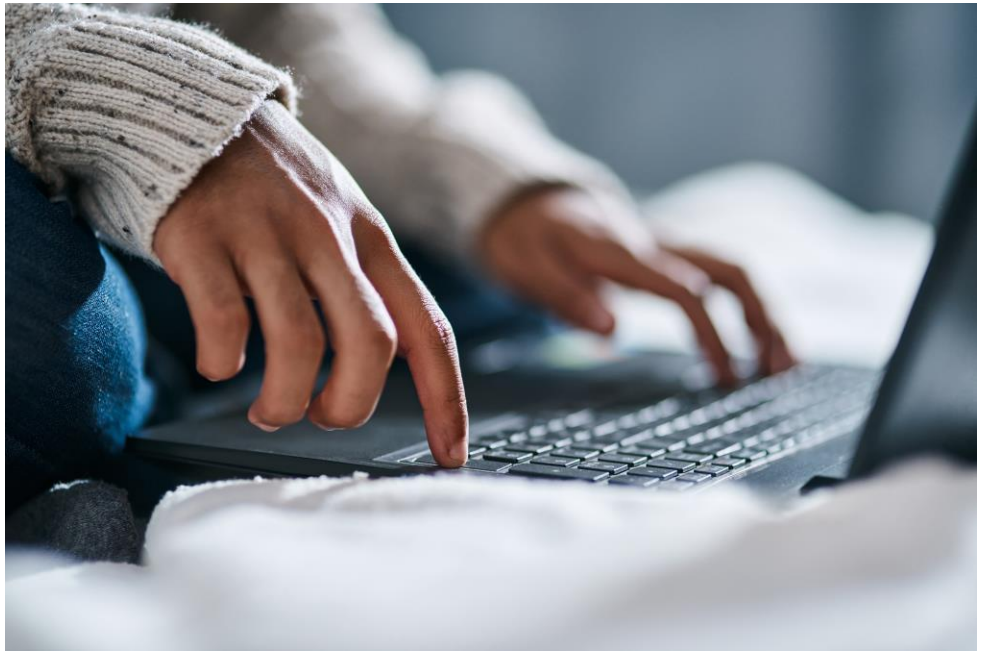

Beantwoording onderzoeksvraag 2

In hoeverre wordt de doelstelling van het experiment behaald?

In het Experimentbesluit zijn drie verwachtingen geformuleerd met betrekking tot de doelstelling van het experiment. Hieronder wordt elke verwachting getoetst. De verwachting is dat de opgave van gegevens over het tijdelijk verblijfsadres door de als abo aangewezen colleges ertoe leidt dat er:

1. *meer tijdelijke verblijfsadressen zullen worden geregistreerd:*

    - De RNI wordt als gevolg van dit experiment opgeschoond, doordat er veel einddatums worden doorgegeven van niet-ingezetenen die niet langer op het tijdelijke verblijfsadres verblijven. Weliswaar zijn er situaties waarin de gemeente tijdens controles informatie vergaart over nieuwe tijdelijke verblijfsadressen van niet-ingezetenen of tijdelijke verblijfsadressen kunnen registreren van niet-ingezetenen die dit nooit eerder hebben geregistreerd (zogeheten 'eerste opname'), maar dit weegt niet op tegen het grote aantal gevallen waarin de persoon niet langer verblijft op het opgegeven tijdelijke verblijfsadres (einddatum). Wanneer gemeenten meer einddatums doorgeven dan dat er niet-ingezetenen zich melden bij een RNI-loket, zal de totaliteit van het aantal tijdelijke verblijfsadressen teruglopen. De hypothese wordt daarmee niet waargemaakt.

2. *de kwaliteit van tijdelijke verblijfsadressen verbetert, doordat adresgegevens kunnen worden geactualiseerd door de aangewezen colleges:*

    - Van de adressen die gemeenten controleren, blijkt in de meeste gevallen dat de feitelijke bewoning niet meer overeenkomt met het geregistreerde adres. Daarbij geldt: hoe ouder het geregistreerde tijdelijke verblijfsadres, hoe kleiner de kans dat een persoon daar nog verblijft. In de meeste gevallen geeft de gemeente dus een einddatum door. Hierdoor wordt de registratie van tijdelijke verblijfsadressen in beperkte mate opgeschoond en neemt de kwaliteit enigszins toe.
      Tegelijkertijd slagen gemeenten er niet in om de tijdelijke verblijfsadressen te actualiseren en bij te houden. Vaak is onbekend waar een persoon naartoe is verhuisd of dat de persoon is teruggekeerd naar het land van herkomst. Bovendien, zo geven gemeenten aan, gaat het in de meeste gevallen om een vluchtig en onbetrouwbaar gegeven. Wel ervaren gemeenten het als nuttig om van de RvIG tijdelijke verblijfsadressen te ontvangen, omdat dit inzicht biedt in locaties waar niet-ingezetenen kunnen verblijven die nog niet bekend waren binnen de gemeente.

3. *de positie van niet-ingezetenen (arbeidsmigranten) verbetert. Dat wil zeggen of zij gemakkelijker gebruik kunnen maken van voorzieningen en beter aanspraak kunnen maken op rechten.*

    - Het is niet met zekerheid te zeggen dat de positie van niet-ingezetenen (arbeidsmigranten) als gevolg van het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen zal verbeteren. Een toelichting hierop staat op pagina 31 en 32.

Onderzoeksvraag 3

In hoeverre wegen de uitvoeringslasten op tegen de effecten/baten van het experiment? **(Afweging)**

De derde onderzoeksvraag bestaat uit acht deelvragen:

1. Wat zijn de directe baten voor gemeenten van het bijhouden van het tijdelijk verblijfsadres?
2. Welke eventuele vervolgacties treffen gemeenten als gevolg van het bijhouden van het tijdelijk verblijfsadres?
3. Wat zijn de opbrengsten van het experiment in de ogen van gemeenten?
4. In hoeverre nemen de inschrijvingen van niet-ingezetenen als ingezetenen toe?
5. Wat zijn de uitvoeringslasten voor gemeenten bij het bijhouden van het tijdelijk verblijfsadres?
6. Zijn gemeenten van mening dat de uitvoeringslasten opwegen tegen de baten?
7. In hoeverre slagen gemeenten erin om het tijdelijk verblijfsadres bij te houden en actueel te houden? Waar lopen gemeenten tegenaan?

Directe baten voor gemeenten

Gemeenten zijn gevraagd naar directe baten van het bijhouden van het tijdelijk verblijfsadres. Op de volgende pagina staan de antwoorden weergegeven. Hieronder wordt een samenvatting gegeven:

- Alle gemeenten zijn van mening dat het bijhouden van het tijdelijk verblijfsadres bijdraagt aan:
    - beter zicht op het aantal arbeidsmigranten in de gemeente;
    - meer informatie over gebieden, straten of huizen waar arbeidsmigranten in de gemeente verblijven;
    - betere mogelijkheden voor de uitvoering van wettelijke taken door de gemeente (handhaving, veiligheid, leerplicht, etc.);
- Over de stelling dat het bijhouden van tijdelijk verblijfsadressen bijdraagt aan meer inschrijvingen als ingezetenen in de BRP door niet-ingezetenen, zijn de meningen verdeeld. Eén gemeente is van mening dat het bijhouden *niet* bijdraagt aan meer inschrijvingen van ingezetenen in de BRP die eerder als niet-ingezetenen in de RNI stonden. De andere drie zien *wel* de bijdrage.
- Tevens geldt dat er een gemeente is die vindt dat het bijhouden van tijdelijk verblijfsadressen *niet* bijdraagt aan betere kwaliteit van het tijdelijk verblijfsadres in de RNI. De andere drie gemeenten vinden dat het bijhouden *wel* bijdraagt aan betere kwaliteit.
- Tot slot vinden twee gemeenten dat het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen niet bijdraagt aan betere binnen-gemeentelijke samenwerking tussen afdelingen en/of teams. Tegenover twee gemeenten die deze bijdrage wel zien. De toetsing van deze baat is sinds dit jaar toegevoegd aan de vragenlijst.

Hieruit kan worden geconcludeerd dat alle gemeenten van mening zijn dat het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen bijdraagt aan beter zicht op het aantal arbeidsmigranten in de gemeente, meer informatie over de gebieden, straten of huizen waar arbeidsmigranten verblijven en betere mogelijkheden voor de uitvoering van wettelijke taken.

De directe baten voor gemeenten van het bijhouden van het tijdelijk verblijfsadres

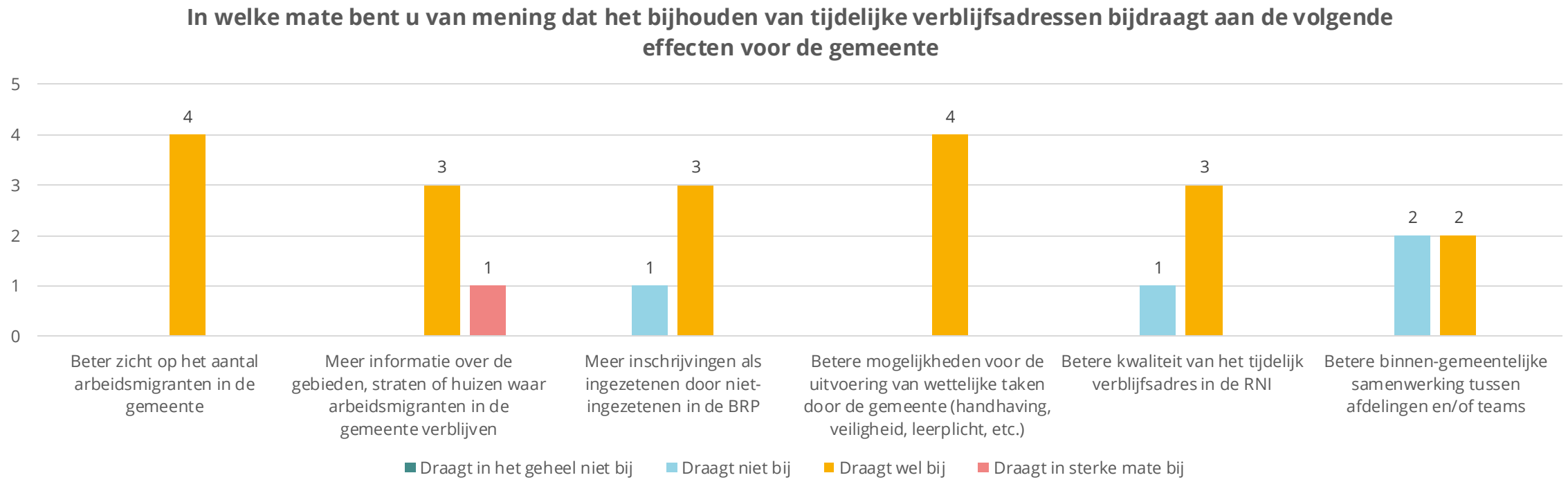

Onderzoeksvraag 3
Deelvraag 1

Vervolgacties volgend op het bijhouden van tijdelijk verblijfsadressen

De meest voorkomende acties die gemeenten treffen als gevolg van het bijhouden van het tijdelijk verblijfsadres zijn:

- Intensiveren van de samenwerking en informatie-uitwisseling met huisvesters of verhuurders
- Intensiveren van de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de gemeente met lokale werkgevers of uitzendbureaus
- Eerder/pro-actiever benaderen van arbeidsmigranten

Eén gemeente heeft bij de antwoordoptie “Anders, namelijk …” aangegeven dat zij malafide verhuurders aanpakken als tijdens een huisbezoek overbewoning, slechte woonomstandigheden of malafide verhuur worden opgemerkt. De gemeente geeft aan dat deze constateringen worden doorgezet naar het team Veiligheid, dat onder meer verhuurders kan aanschrijven op basis van de Wet goed verhuurderschap.

Een andere gemeente geeft aan dat de samenwerking met werkgevers effectief is om arbeidsmigranten zich tijdig te laten inschrijven als ingezetene. Deze gemeente ziet wel een verschil tussen werkgevers die openheid van zaken geven en actief meewerken, terwijl anderen moeilijk benaderbaar zijn of werken met complexe constructies (tussenpartijen, bv-structuren), waardoor verantwoordelijken minder inzichtelijk zijn.

Welke (vervolg)acties treft uw gemeente als gevolg van het bijhouden van het tijdelijke verblijfsadres? (meerdere antwoorden mogelijk)

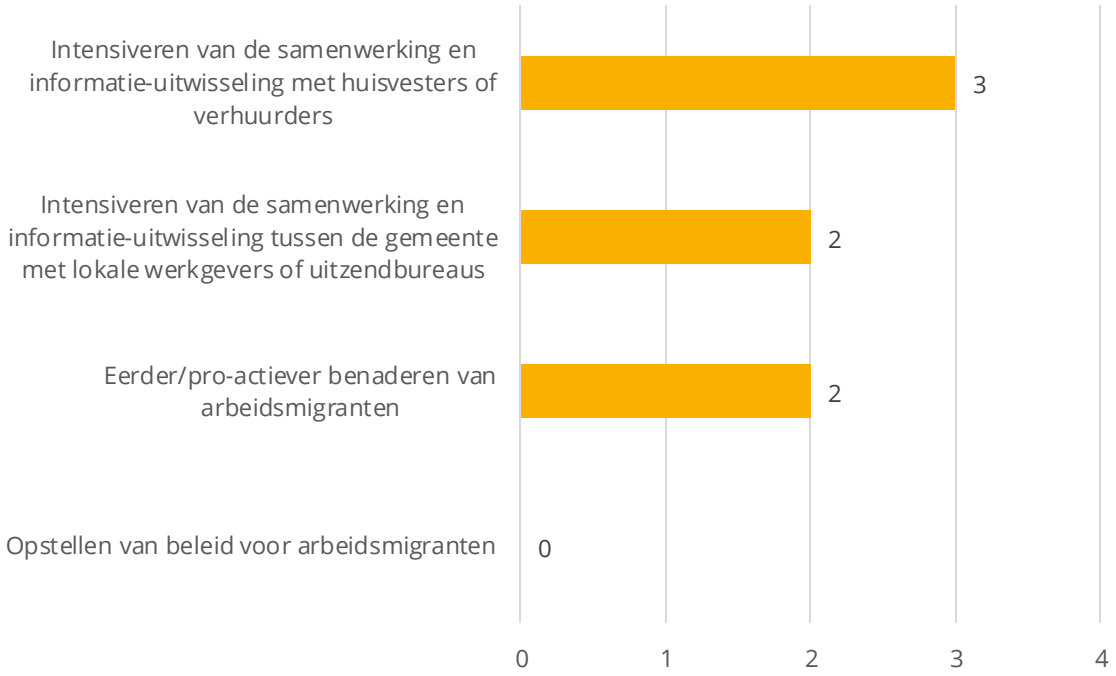

Onderzoeksvraag 3
Deelvraag 2

Opbrengsten van het experiment in de ogen van gemeenten

Naast de vragenlijst is ook tijdens de interviews nadrukkelijk ingegaan op de baten en opbrengsten van het experiment. Alle gemeenten noemen consistent als belangrijkste meerwaarde dat zij beter zicht krijgen op waar niet-ingezetenen uit de RNI verblijven en via welk uitzendbureau zij werkzaam zijn. Bijvoorbeeld voor gemeenten met grote (vergunde) locaties levert dit inzicht op in aanvullende plekken waar arbeidsmigranten verblijven buiten de bekende locaties. In enkele gevallen leidt dit ertoe dat panden worden aangetroffen die volgens de gemeentelijke administratie als leegstaand bekend stonden, terwijl er in de praktijk toch mensen verblijven.

Door dit vergrote inzicht in locaties kunnen gemeenten gerichter werken aan het realiseren van maatschappelijke baten, zoals eerder beschreven. Tegelijkertijd geven gemeenten aan dat deze opbrengst afneemt naarmate zij al meer zicht hebben op de verblijfslocaties van arbeidsmigranten. Op het moment dat dit inzicht grotendeels is opgebouwd, neemt de toegevoegde waarde van het experiment af.

Inschrijvingen van niet-ingezetenen tot ingezetenen

Gemeenten zijn gevraagd of het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen leidt tot meer inschrijvingen van niet-ingezetenen als ingezetenen in de BRP. De meningen hierover zijn verdeeld. Twee gemeenten geven aan dat het experiment hieraan bijdraagt, terwijl andere gemeenten de opbrengst niet zien of aangeven dat het nog te vroeg is hierover te oordelen. Inschrijvingen als ingezetene komen relatief weinig voor en het is lastig vast te stellen in hoeverre dit specifiek het gevolg is van het experiment, aangezien meerdere factoren hierop van invloed zijn.

Enkele gemeenten noemen twee belangrijke redenen om inschrijving in de BRP als ingezetene te stimuleren: financiële gevolgen voor gemeenten en verbetering van de rechtspositie van arbeidsmigranten, doordat zij aanspraak kunnen maken op voorzieningen en sociale rechten. Enkele gemeenten zetten tijdens huisbezoeken actief in op inschrijving door formulieren mee te nemen, waardoor arbeidsmigranten zich kunnen inschrijven zonder een bezoek aan de balie. In sommige gevallen vindt ambtshalve inschrijving plaats. Inschrijvingen van arbeidsmigranten als ingezetenen in de BRP leidt tijdelijk tot een opschoning van de BRP. Tegelijkertijd signaleren gemeenten dat arbeidsmigranten zich bij vertrek vaak niet uitschrijven, waardoor opnieuw vervuiling ontstaat en adresonderzoeken noodzakelijk zijn.

Samenvattend draagt het experiment slechts in beperkte mate bij aan meer BRP-inschrijvingen. Hoewel inschrijving als ingezetene de rechtspositie van arbeidsmigranten verbetert, gaat dit gepaard met een verhoogde onderzoekslast en beperkte structurele effecten op de kwaliteit van de BRP.

Nee, meestal zijn het seizoen arbeiders (zijn hier korter dan 4 maanden)
Nee, bij controle op locatie is betrokkene al weer weg.
Je loopt letterlijk achter de feiten aan.
Ook is het zo dat de arbeiders die al jaren in NL werken niet meer langs het RNI loket gaan, er is geen tijdelijk verblijfsadres bekend.

Ja, omdat wij nu meer adressen controleren.

Ja, door beter contact met de betreffende huisvesters wordt er meer ingeschreven. Ook komen niet vergunde locaties aan het licht waar ook afspraken mee gemaakt worden.

Het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen op zich niet. Additionele aantallen inschrijvingen in de BRP komen voornamelijk voort uit nachtregister vergelijkingen. Wel zijn wij recent gestart met het aanschrijven voor locaties waar geen nachtregister voor ontvangen wordt ter controle of het tijdelijk verblijfsadres nog actueel is. Dit zou wel kunnen gaan leiden tot een toename inschrijvingen in de BRP, maar hiervoor moeten we meer resultaten hebben om een conclusie te trekken.

Onderzoeksvraag 3
Deelvraag 4

Inschrijvingen van niet-ingezetenen tot ingezetenen

In de grafiek hieronder is te zien dat het aantal niet-ingezetenen met een tijdelijk verblijfsadres dat wordt ingeschreven als ingezetene in de BRP in de periode 2022–2025 in de gemeenten Aalsmeer en Hollands Kroon ieder jaar is toegenomen. In de gemeenten Horst aan de Maas en Peel en Maas is over dezelfde periode eveneens sprake van een stijgende trend, met een daling in 2024. In Schiedam is het aantal alleen in 2022-2023 toegenomen. Op basis van de beschikbare gegevens kan geen eenduidige conclusie worden getrokken over de rol van het experiment in deze ontwikkeling. Het experiment is gestart in oktober 2023. De cijfers zijn op jaarbasis beschikbaar. Hierdoor is het niet mogelijk om de situatie vóór en na de start van het experiment op maandniveau met elkaar te vergelijken. Wel valt op dat de aantallen in 2022 duidelijk lager liggen dan in de jaren 2023, 2024 en 2025. Het is echter niet vast te stellen in hoeverre dit verschil komt door het experiment, aangezien ook andere factoren een rol kunnen spelen. Een voor de hand liggende verklaring is dat het registreren van een tijdelijk verblijfsadres pas sinds oktober 2022 mogelijk is. Daarnaast kan de groei mede worden veroorzaakt door het vergelijken van nachtregisters, zoals door een van de gemeenten is aangegeven. Tegelijkertijd geven enkele gemeenten aan dat het experiment wel degelijk heeft bijgedragen aan de waargenomen ontwikkeling, onder andere doordat er meer controles plaatsvinden en het contact met huisvesters is verbeterd. Tot slot geeft een gemeente aan dat niet-ingezetenen die al jaren in Nederland verblijven geen tijdelijk verblijfsadres doorgeven.

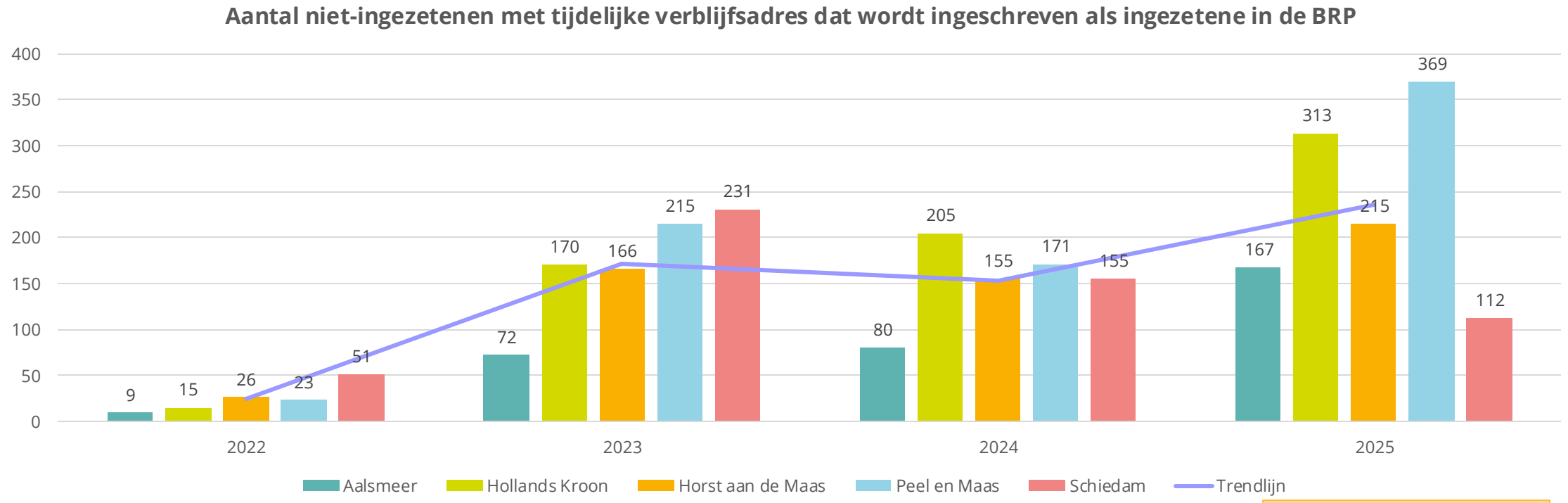

Onderzoeksvraag 3
Deelvraag 4

Uitvoeringslasten van het bijhouden van het tijdelijk verblijfsadres

Gemeenten krijgen een vergoeding van 500.000 euro voor vier jaar voor deelname aan het experiment. Gemeenten zijn gevraagd of deze vergoeding voldoende is voor de uitvoering van het experiment. Drie van de vier gemeenten geven aan dat dit voldoende is.

Eén gemeente die ''ja" heeft geantwoord, geeft de volgende toelichting: *''Voor als nog is dit voldoende. Bij betere technische middelen kan het zijn dat het aantal inschrijvingen in de BRP toeneemt en we extra capaciteit nodig hebben."*

Tot slot geeft één van de gemeenten het antwoord "nee". Als toelichting is gegeven: *"Het bijhouden werkt niet. Je bent alleen maar data aan het terugsturen naar Rvig van oude verblijfadressen. Het experiment zou beter zijn als het tijdelijke adres verplicht is en ook bij mensen in de RNI die het nog niet hebben opgegeven. Tijdens het Regiocongres gehoord dat Rvig hier mee bezig is."*

Geen van de gemeenten zet, naast de vergoeding van BZK, extra middelen of capaciteit in voor het experiment.

Is de betaalde vergoeding (500.000 euro voor 4 jaar) voor deelname aan het experiment vanuit BZK voor uw gemeente voldoende om het bijhouden van tijdelijke verblijfadressen op een goede manier uit te voeren?

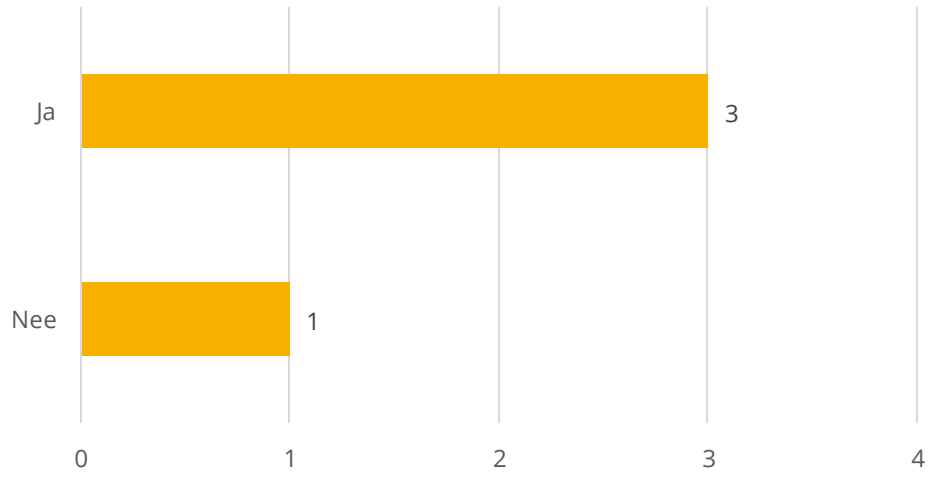

Onderzoeksvraag 3
Deelvraag 5

Mate waarin de uitvoeringslasten opwegen tegen de baten

Alle gemeenten zijn van mening dat de uitvoeringslasten *misschien* opwegen tegen de baten. Gemeenten geven aan dat zij hierover twijfelen of dat het nog te vroeg is om hier een definitief oordeel over te vellen. Vorig jaar gaven twee gemeenten aan dat de uitvoeringslasten opwegen tegen de baten, terwijl drie gemeenten kozen voor het antwoord 'misschien'. Dit wijst erop dat de mate van twijfel onder gemeenten is toegenomen ten opzicht van vorig jaar.

Gemeenten ervaren het experiment als arbeidsintensief, met name het bijhouden en actualiseren van tijdelijke verblijfsadressen op persoonsniveau, onder andere omdat het om een vluchtig en vaak verouderd gegeven gaat. Tegelijkertijd wordt het ontvangen van adressenlijsten van de RvIG wel als waardevol gezien, omdat deze inzicht geven in verblijfslocaties, waaronder nieuwe of niet-vergunde locaties.

Sommige gemeenten geven aan dat vanuit burgerzakenperspectief het experiment beperkt bijdraagt aan structurele verbetering van de BRP en relatief weinig leidt tot inschrijvingen van arbeidsmigranten als ingezetenen. Vanuit andere domeinen, zoals veiligheid en woonoverlast, wordt de meerwaarde groter geacht. Door huisbezoeken komen gemeenten achter misstanden die anders onzichtbaar zouden blijven, zoals brandonveiligheid, overbewoning en slechte woonomstandigheden. Om deze baten te bereiken is wel goede samenwerking tussen verschillende afdelingen van de gemeente nodig en het uitvoeren van vervolgacties.

Daarnaast geven sommige gemeenten aan dat de opbrengst van het experiment afneemt naarmate zij al meer inzicht hebben in de verblijfslocaties van arbeidsmigranten. Voor gemeenten die nog niet of nauwelijks inzicht hadden in de tijdelijke verblijfsadressen, kan het experiment juist wel meerwaarde hebben. Ondanks de beperkte baten geven gemeenten aan ook na afloop van het experiment de tijdelijke verblijfsadressen te willen blijven ontvangen. Daarbij geeft een deel van de gemeenten aan na het experiment te willen stoppen met het actief bijhouden en terugmelden van deze adressen.

Bent u van mening dat de uitvoeringslasten voor het bijhouden van tijdelijke verblijfadressen opwegen tegen de baten?

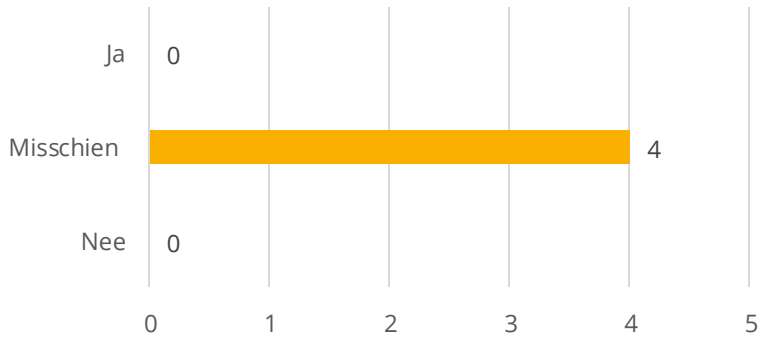

Onderzoeksvraag 3
Deelvraag 6

Bijhouden en actueel houden van het tijdelijk verblijfsadres

Gemeenten slagen er in zeer beperkte mate in om tijdelijke verblijfsadressen van niet-ingezetenen actueel te houden. Alle gemeenten geven aan dat het bijhouden en opschonen van deze adressen vrijwel ondoenlijk is en in de praktijk nauwelijks leidt tot actuele en betrouwbare registraties. Gemeenten ervaren het tijdelijke verblijfsadres als een onbetrouwbaar en vluchtig gegeven om de volgende redenen:

1. De gegevens op de door de RvIG aangeleverde lijsten zijn grotendeels verouderd en niet meer actueel op het moment dat gemeenten ermee aan de slag kunnen. Hoe ouder het adres, hoe kleiner de kans dat de betreffende persoon daar nog verblijft. Vaak zijn arbeidsmigranten al vertrokken op het moment dat gemeenten met de gegevens aan de slag gaan, zonder dat duidelijk is waarheen. Dit kan een verhuizing binnen dezelfde gemeente betreffen, een vertrek naar een andere gemeente of terugkeer naar het land van herkomst. Voor gemeenten is het in vrijwel alle gevallen moeilijk om deze vervolgstap te achterhalen. Alleen wanneer huisgenoten informatie kunnen geven of wanneer werkgevers zicht hebben op de verblijfssituatie, lukt dit soms.

2. Arbeidsmigranten verplaatsen zich vaak en snel. Het tijdelijke verblijfsadres is daardoor een vluchtig gegeven. Daarnaast ontbreekt voor arbeidsmigranten een incentive om een adreswijziging door te geven; het beschikken over een BSN is voor hen vaak voldoende.

3. Een deel van de arbeidsmigranten werkt jarenlang voor dezelfde werkgever en reist bijvoorbeeld jaarlijks heen en weer tussen het thuisland en Nederland. Zij hebben ooit een BSN gekregen, maar melden zich daarna niet meer bij het loket en geven ook geen adreswijzigingen door via MyRNI. Op deze groep ontstaat daardoor geen zicht.

4. Het doorgeven van een tijdelijk verblijfsadres is niet verplicht bij een bezoek aan een RNI-loket.

5. Het is mogelijk om bij een RNI-loket een foutief adres op te geven, zoals het adres van een winkel, een uitzendbureau of een particulier huishouden dat zich niet bewust is van deze registratie.

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat gemeenten er slechts zeer beperkt in slagen om tijdelijke verblijfsadressen actueel te houden. Het bijhouden van deze gegevens vraagt veel inzet, terwijl het resultaat beperkt is en vaak achter de feitelijke situatie aanloopt. Gemeenten ervaren het actief actualiseren daarom niet als een effectieve inzet van capaciteit, hoewel het ontvangen van adressen van de RvIG wel als waardevol wordt beschouwd voor het verkrijgen van inzicht in verblijfslocaties en het houden van toezicht.

Knelpunten bij het bijhouden van het tijdelijk verblijfsadres

Gemeenten ervaren diverse knelpunten bij het bijhouden en actualiseren van tijdelijke verblijfsadressen. In de eerste plaats geven zij aan dat deze taak zeer tijdsintensief is. Het ontbreken van een technische oplossing maakt dat veel handmatig werk nodig is om adressen van de Excellijst inzichtelijk te maken en te selecteren voor controle.

Het meeste handwerk zit in het vooronderzoek: adressen moeten worden uitgeplozen en vergeleken met verschillende bronnen, zoals de BRP, lopende adresonderzoeken, informatie van huisvesters, leegstandsregisters, nachtregisters en het Kadaster. Zo is er een gemeente die veel gebruik maakt van nachtregisters. Het vergde veel voorwerk om de gegevens van het nachtregister te vergelijken met de Excellijst van de RvIG omdat de manier van registreren verschilt. Daarnaast is de inzet van nachtregisters slechts beperkt mogelijk. Niet alle gemeenten hebben toegang tot deze registers en ook waar ze beschikbaar zijn, is de dekking niet volledig. Daarnaast ervaren gemeenten dat de informatie waarmee zij werken vaak al verouderd is. De lijsten met tijdelijke verblijfsadressen die zij maandelijks ontvangen, geven geen actueel beeld. Bovendien hebben gemeenten in hun burgerzakensystemen geen actueel en integraal overzicht van tijdelijke verblijfsadressen, wat de bijhoudingstaak verder bemoeilijkt. Ook het terugmelden van bevindingen via de kwaliteitsmonitor wordt door gemeenten als omslachtig ervaren. Sommige gemeenten geven aan het gevoel te hebben stil te staan en weinig vorderingen te maken in het optimaliseren van de werkwijze.

Een aanvullend knelpunt betreft de beschikbare capaciteit. In sommige gemeenten rust de uitvoering van het experiment grotendeels op één medewerker. Wanneer deze uitvalt of ander werk vindt, blijkt het lastig om dit snel op te vangen en een vervanger te vinden, wat leidt tot achterstanden in de uitvoering.

Verder wijzen een deel van de gemeenten op inhoudelijke beperkingen van het experiment. Niet-ingezetenen zijn niet verplicht om bij een RNI-loket een tijdelijk verblijfsadres op te geven en kunnen in de praktijk ieder willekeurig adres noemen, zoals een winkel, sportschool of uitzendbureau. Er vindt aan de balie geen controle plaats op de plausibiliteit van het opgegeven adres. Hierdoor blijven niet alle niet-ingezetenen in beeld en worden soms adressen geregistreerd waar nooit iemand heeft gewoond.

Tot slot geven gemeenten aan dat de huidige aanpak niet werkt voor arbeidsmigranten die al jaren voor Nederland werken en periodiek terugkeren naar Nederland, bijvoorbeeld voor seizoensarbeid. Deze groep beschikt vaak al over een burgerservicenummer en meldt zich daardoor niet opnieuw bij een RNI-loket. Hierdoor krijgt de gemeente geen zicht op waar zij verblijven.

Beantwoording onderzoeksvraag 3

In hoeverre wegen de uitvoeringslasten op tegen de effecten/baten van het experiment?

De uitvoeringslasten voor gemeenten zijn aanzienlijk en bestaan vooral uit het (handmatig) bewerken van de aangeleverde lijsten, het selecteren en controleren van tijdelijke verblijfsadressen en het doorgeven van wijzigingen, met name einddatums. Deze werkzaamheden vragen om veel handwerk en zijn arbeidsintensief. Gemeenten zijn kritisch over de effectiviteit van het bijhouden van tijdelijke verblijfsadressen. Het tijdelijke verblijfsadres wordt gezien als een onbetrouwbaar en vluchtig gegeven, doordat arbeidsmigranten zich snel verplaatsen en omdat er foutieve tijdelijke verblijfsadressen kunnen worden opgegeven. Hierdoor blijft de meerwaarde van het actualiseren van adressen op persoonsniveau beperkt.

Daartegenover staat dat gemeenten het experiment vooral waarderen vanwege het vergrote inzicht in waar niet-ingezetenen verblijven. Dit inzicht leidt tot het ontdekken van nieuwe, soms niet-vergunde verblijfslocaties en draagt bij aan betere samenwerking met verhuurders, werkgevers en uitzendbureaus. Door huisbezoeken worden misstanden zichtbaar die anders buiten beeld zouden blijven. Dit maakt het mogelijk om veiligheidsmaatregelen te treffen, werkgevers en verhuurders aan te spreken en arbeidsmigranten door te verwijzen naar hulp- en ondersteuningstrajecten of daklozenopvang. Er is wel goede samenwerking tussen verschillende afdelingen binnen de gemeente nodig om deze effecten te bereiken.

Tegelijkertijd geven gemeenten aan dat het onduidelijk is of vervolgacties van gemeenten structureel bijdragen aan een betere positie van arbeidsmigranten. Mogelijk bestaat het risico dat handhaving leidt tot verplaatsing van het probleem. Wanneer arbeidsmigranten niet langer op een locatie mogen verblijven vanwege misstanden, is niet zeker dat hun nieuwe verblijfssituatie beter is. Werkgevers of huisvesters kunnen arbeidsmigranten onderbrengen in andere gemeenten of zelfs over de grens, waar minder toezicht is.

Of de uitvoeringslasten opwegen tegen de baten is volgens gemeenten nog niet te beoordelen. Alle gemeenten antwoorden in de vragenlijst ‘misschien’. Uit de interviews blijkt dat het bijhouden van deze gegevens veel inzet vraagt, terwijl het resultaat beperkt is en de gemeente vaak achter de feitelijke situatie aanloopt. Gemeenten ervaren het actief actualiseren daarom niet als een effectieve inzet van capaciteit, hoewel het ontvangen van adressen van de RvIG wel als waardevol wordt beschouwd voor het verkrijgen van inzicht in verblijfslocaties en het houden van toezicht.

BIJLAGEN

Toelichting op de grafieken per gemeente

Hieronder volgen verschillende grafieken die de data per gemeente combineren en inzichtelijk maken over de periode van de tweede voortgangsbriefing, september 2024 t/m oktober 2025. Per gemeente volgen twee grafieken. In de eerste grafiek zijn de gemiddelden per maand van de verschillende gegevens weergegeven.
Zo is in de eerste grafiek van Aalsmeer het volgende te zien:

- Aalsmeer ontvangt van de RvIG gemiddeld per maand gegevens van 480 niet-ingezetenen met een tijdelijk verblijfsadres.
- Aalsmeer controleert gemiddeld 220 tijdelijke verblijfsadressen van niet-ingezetenen per maand. Dit is berekent door het totaal aantal controles (3078) te delen door 14 maanden (duur van tweede periode voortgangsbriefing is 14 maanden, namelijk: september 2024 t/m oktober 2025).
- In Aalsmeer schrijven gemiddeld per maand 85 nieuwe niet-ingezetenen met een tijdelijk verblijfsadres zich in (in 2025). Deze gegevens zijn alleen beschikbaar over 2025.
- Aalsmeer heeft gemiddeld 44 einddatums per maand doorgegeven aan RvIG.
- Aalsmeer heeft gemiddeld 0,5 nieuwe tijdelijke verblijfsadressen per maand doorgegeven aan RvIG.
- Aalsmeer heeft gemiddeld 0 eerste opname van tijdelijke verblijfsadressen per maand doorgegeven aan RvIG.

De grafieken van de andere gemeenten zijn op dezelfde wijze leesbaar.

Na de grafiek met gemiddelden volgt er van elke gemeente een grafiek waarin per maand verschillende gegevens zijn weergegeven, namelijk:

- Het aantal ontvangen gegevens over niet-ingezetenen met een tijdelijk verblijfsadres dat een gemeente aan het begin van de maand van de RvIG ontvangt.
- Het aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met een tijdelijk verblijfsadres in de hele maand.
- Het aantal einddatums dat de gemeente doorgeeft aan RvIG.
- Het aantal nieuwe tijdelijke verblijfsadressen dat de gemeente doorgeeft aan RvIG. Indien dit er 0 zijn, is dit niet zichtbaar in de grafiek.
- Het aantal eerste opnamen van tijdelijke verblijfsadressen dat de gemeente doorgeeft aan RvIG. Indien dit er 0 zijn, is dit niet zichtbaar in de grafiek.

In deze grafieken is weergegeven dat het aantal doorgegeven wijzigingen invloed heeft op hoeveel gegevens van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres de gemeente de maand daarna van de RvIG ontvangt. Wanneer een gemeente veel einddatums doorgeeft en het nieuwe aantal inschrijvingen beperkt is, dan is het aantal gegevens van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres dat de gemeente de maand daarna ontvangen van de RvIG lager.
Wanneer een gemeente bijna geen wijzigingen doorgeeft en er wel nieuwe inschrijvingen per maand zijn, dan stijgt het aantal gegevens van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres per maand. Andere factoren kunnen ook invloed hebben op de data, bijvoorbeeld als een niet-ingezetene zich inschrijft als ingezetene.

Aalsmeer

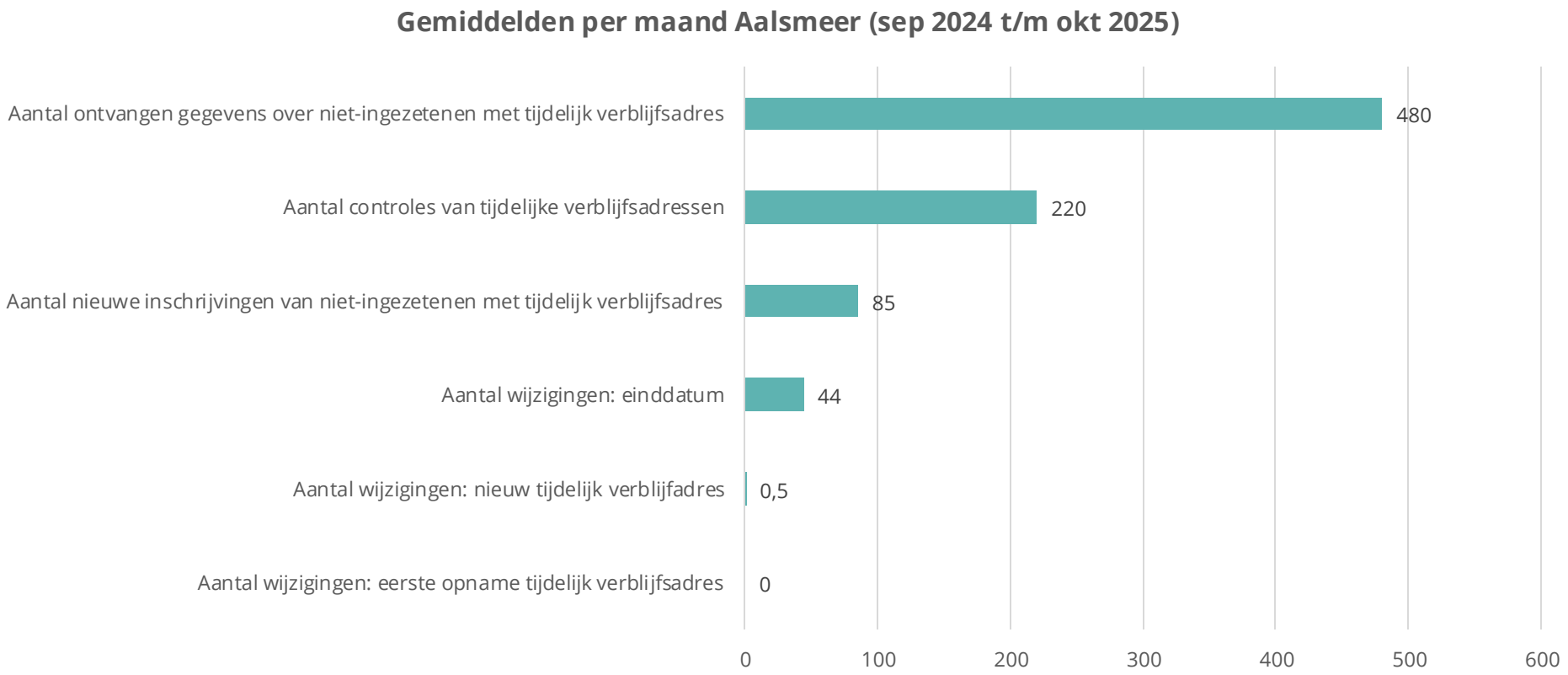
Gemiddelden per maand Aalsmeer (sep 2024 t/m okt 2025)
Aantal ontvangen gegevens over niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
480
Aantal controles van tijdelijke verblijfsadressen
220
Aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
85
Aantal wijzigingen: einddatum
44
Aantal wijzigingen: nieuw tijdelijk verblijfadres
0,5
Aantal wijzigingen: eerste opname tijdelijk verblijfsadres
0
0
100
200
300
400
500
600

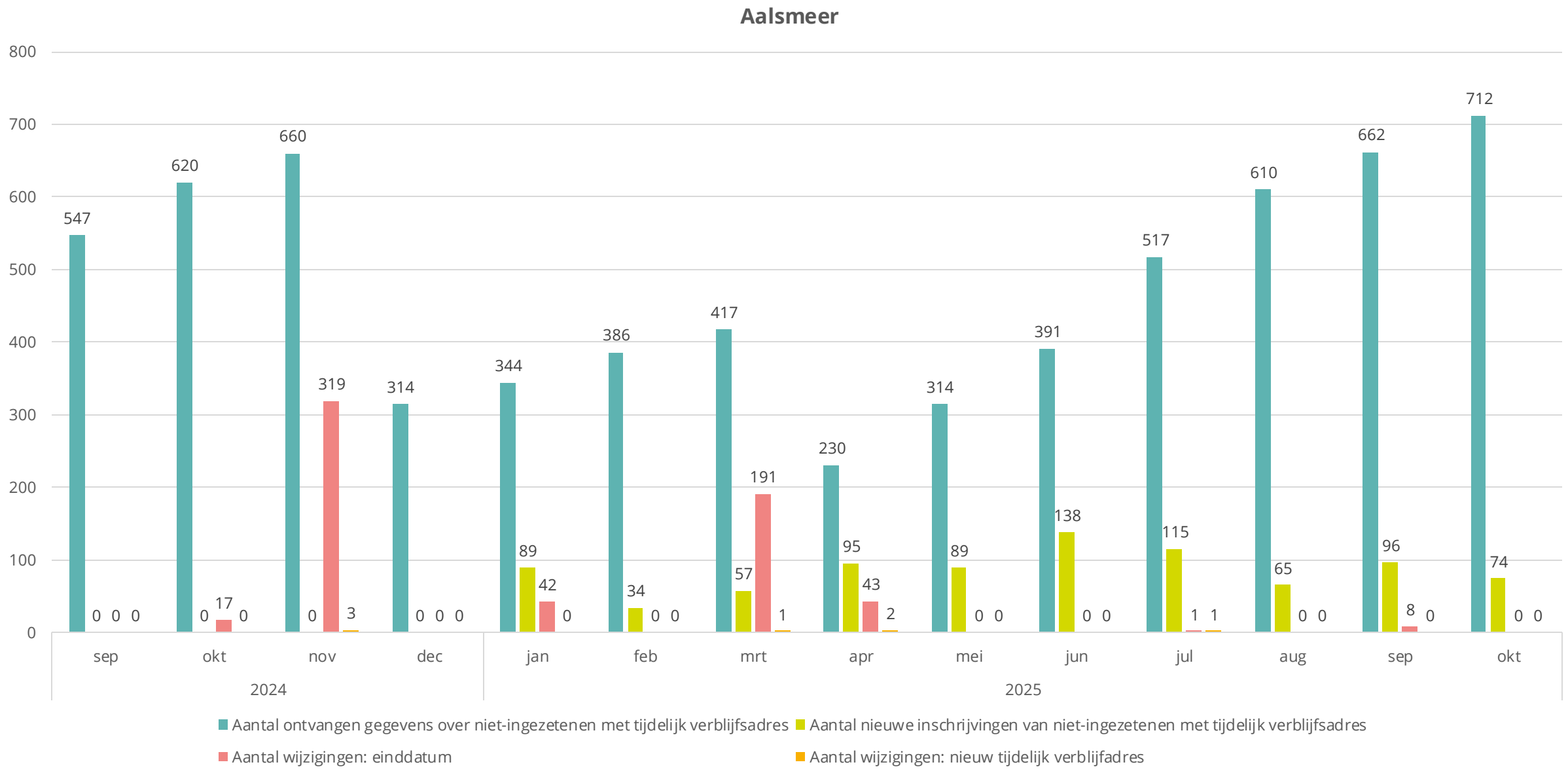
Aalsmeer
800
700
600
500
400
300
200
100
0
547
0 0 0
620
0 17 0
660
0 319 3
314
0 0 0
344
89 42 0
386
34 0 0
417
57 191 1
230
95 43 2
314
89 0 0
391
138 0 0
517
115 1 1
610
65 0 0
662
96 8 0
712
74 0 0
sep okt nov dec jan feb mrt apr mei jun jul aug sep okt
2024
2025
Aantal ontvangen gegevens over niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
Aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
Aantal wijzigingen: einddatum
Aantal wijzigingen: nieuw tijdelijk verblijfadres

Horst aan de Maas

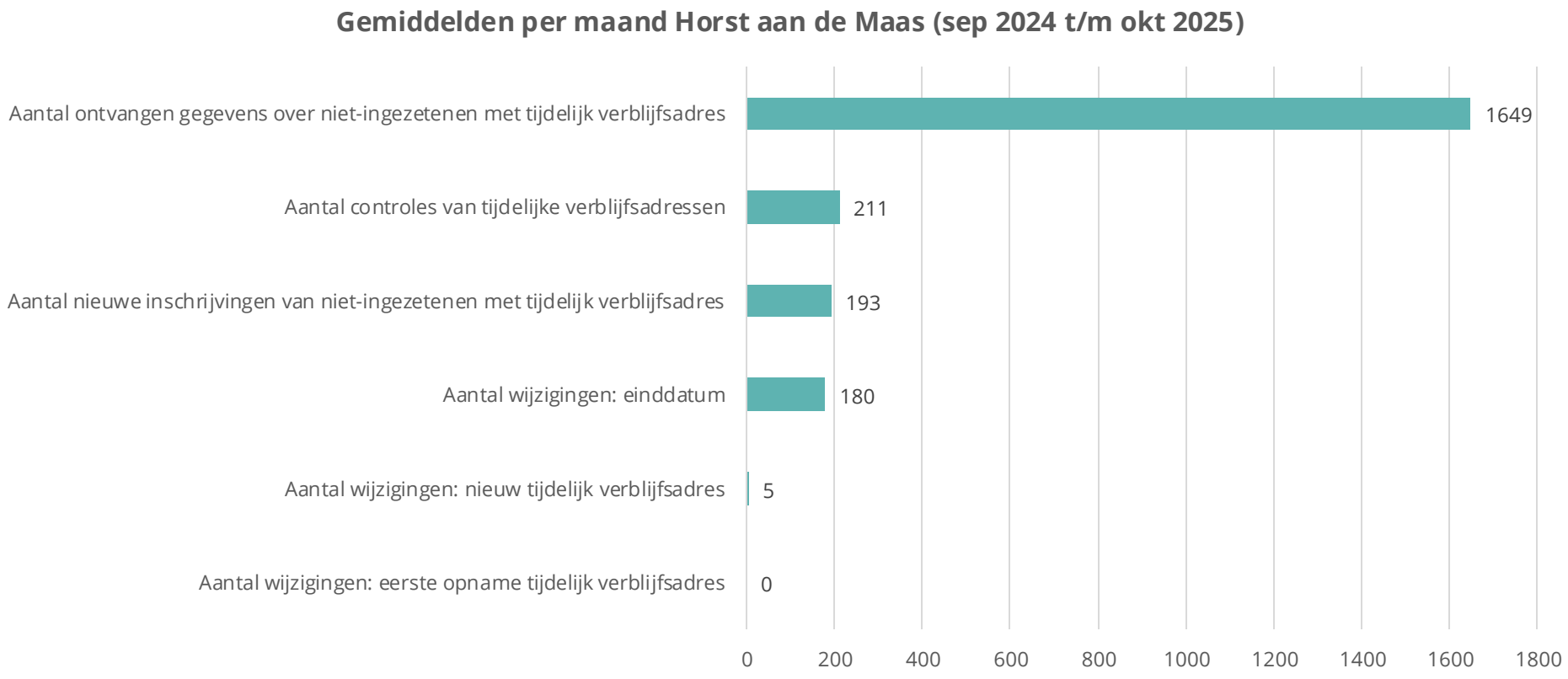

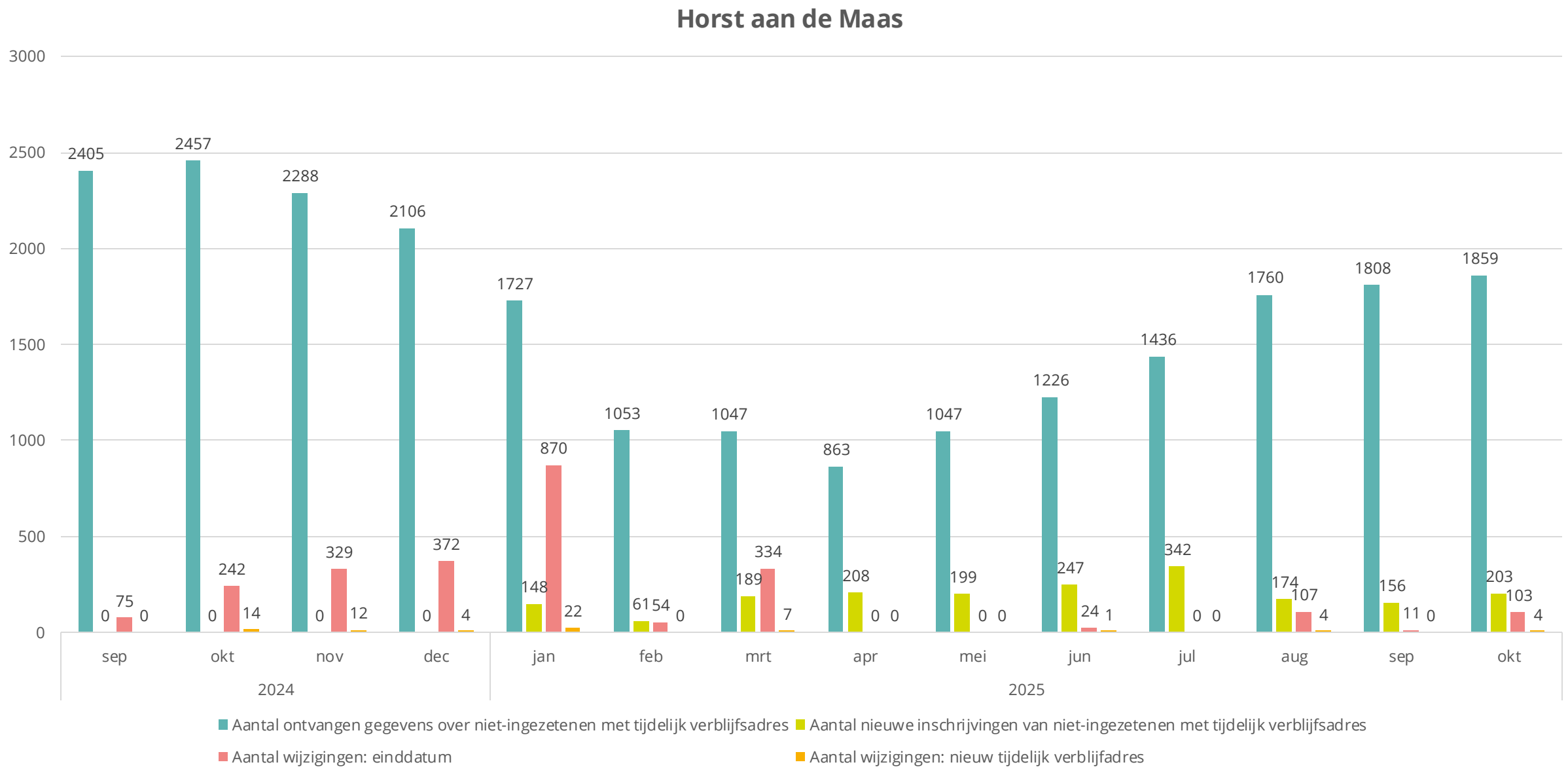
Horst aan de Maas
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
2405
0
75
0
2457
0
242
14
2288
0
329
12
2106
0
372
4
1727
148
870
22
1053
61
54
0
1047
189
334
7
863
208
0
0
1047
199
0
0
1226
247
24
1
1436
342
0
0
1760
174
107
4
1808
156
11
0
1859
203
103
4
sep
okt
nov
dec
jan
feb
mrt
apr
mei
jun
jul
aug
sep
okt
2024
2025
Aantal ontvangen gegevens over niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
Aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
Aantal wijzigingen: einddatum
Aantal wijzigingen: nieuw tijdelijk verblijfadres

Peel en Maas

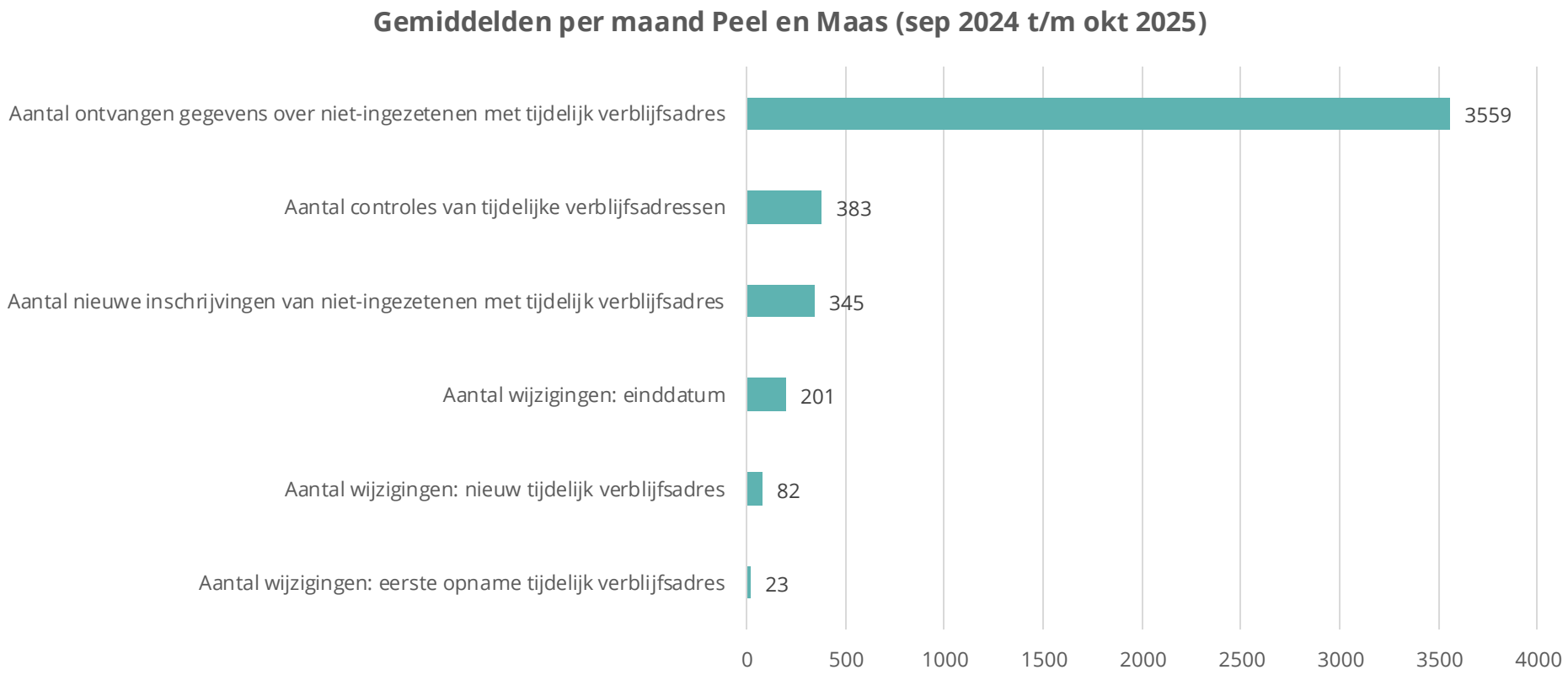
Gemiddelden per maand Peel en Maas (sep 2024 t/m okt 2025)
Aantal ontvangen gegevens over niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
3559
Aantal controles van tijdelijke verblijfsadressen
383
Aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
345
Aantal wijzigingen: einddatum
201
Aantal wijzigingen: nieuw tijdelijk verblijfsadres
82
Aantal wijzigingen: eerste opname tijdelijk verblijfsadres
23
0
500
1000
1500
2000
2500
3000
3500
4000

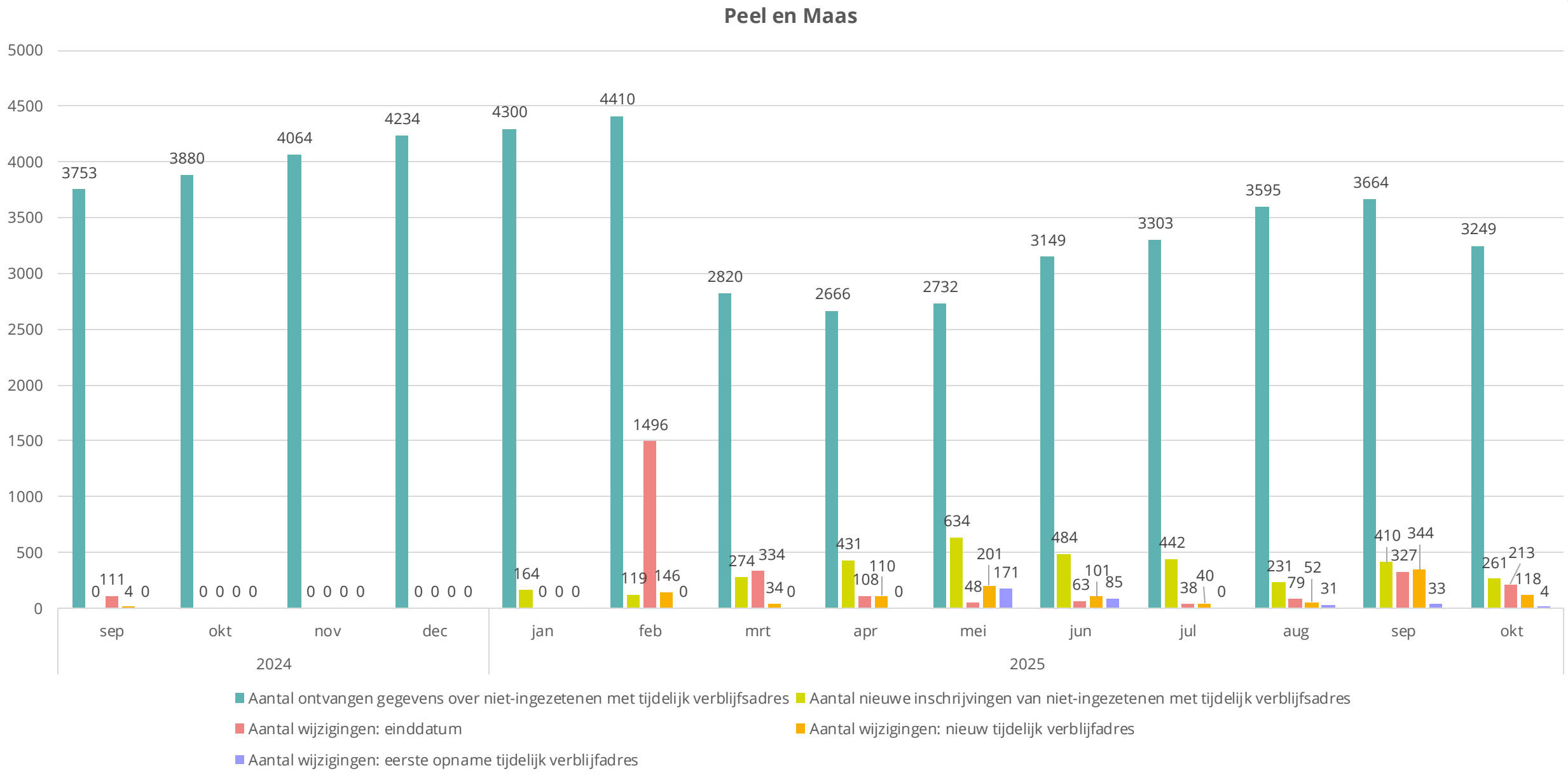
Peel en Maas
5000
4500
4000
3500
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
3753
0
111
4
0
3880
0
0
0
0
4064
0
0
0
0
4234
0
0
0
0
4300
164
0
0
0
4410
119
1496
146
0
2820
274
334
34
0
2666
431
108
110
0
2732
634
48
201
171
3149
484
63
101
85
3303
442
38
40
0
3595
231
79
52
31
3664
410
327
344
33
3249
261
213
118
4
sep
okt
nov
dec
jan
feb
mrt
apr
mei
jun
jul
aug
sep
okt
2024
2025
Aantal ontvangen gegevens over niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
Aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
Aantal wijzigingen: einddatum
Aantal wijzigingen: nieuw tijdelijk verblijfadres
Aantal wijzigingen: eerste opname tijdelijk verblijfadres

Schiedam

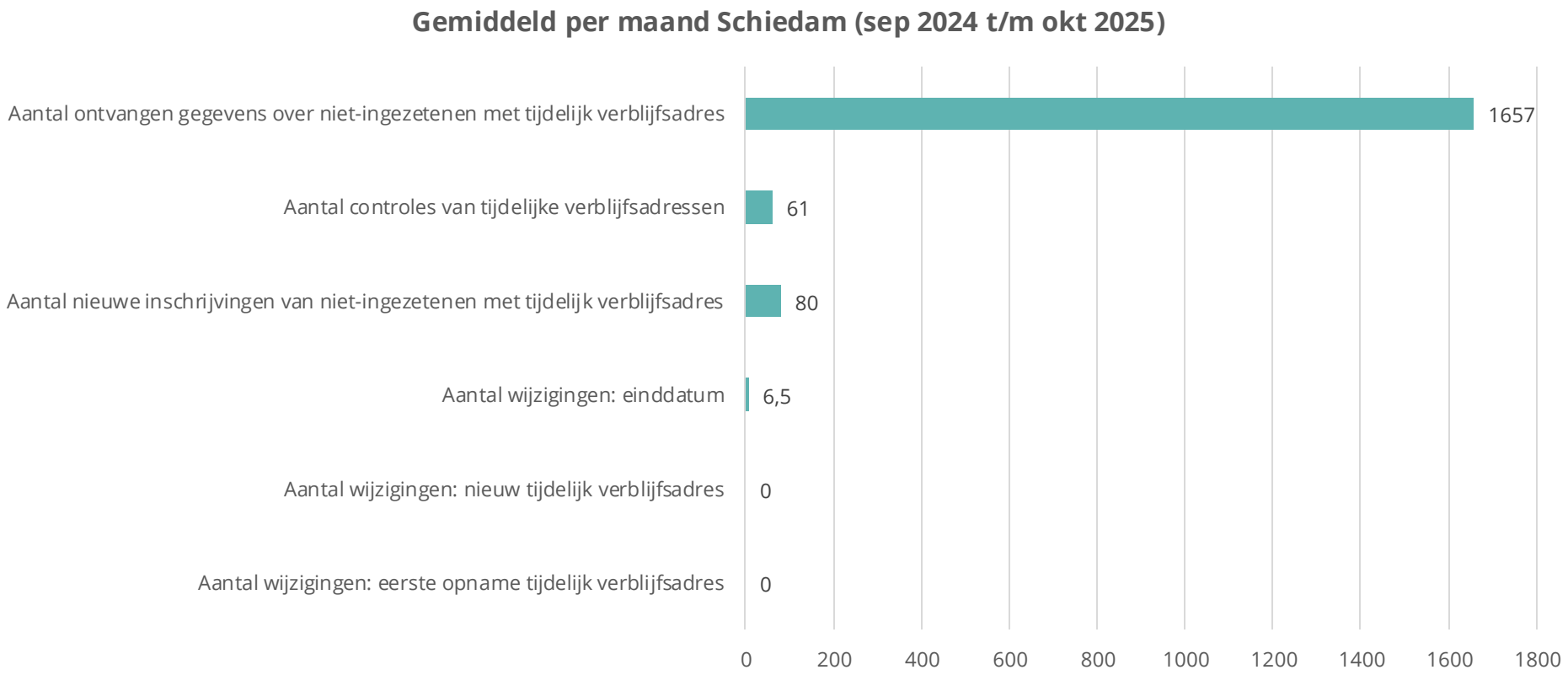
Gemiddeld per maand Schiedam (sep 2024 t/m okt 2025)
Aantal ontvangen gegevens over niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
1657
Aantal controles van tijdelijke verblijfsadressen
61
Aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
80
Aantal wijzigingen: einddatum
6,5
Aantal wijzigingen: nieuw tijdelijk verblijfsadres
0
Aantal wijzigingen: eerste opname tijdelijk verblijfsadres
0
0
200
400
600
800
1000
1200
1400
1600
1800

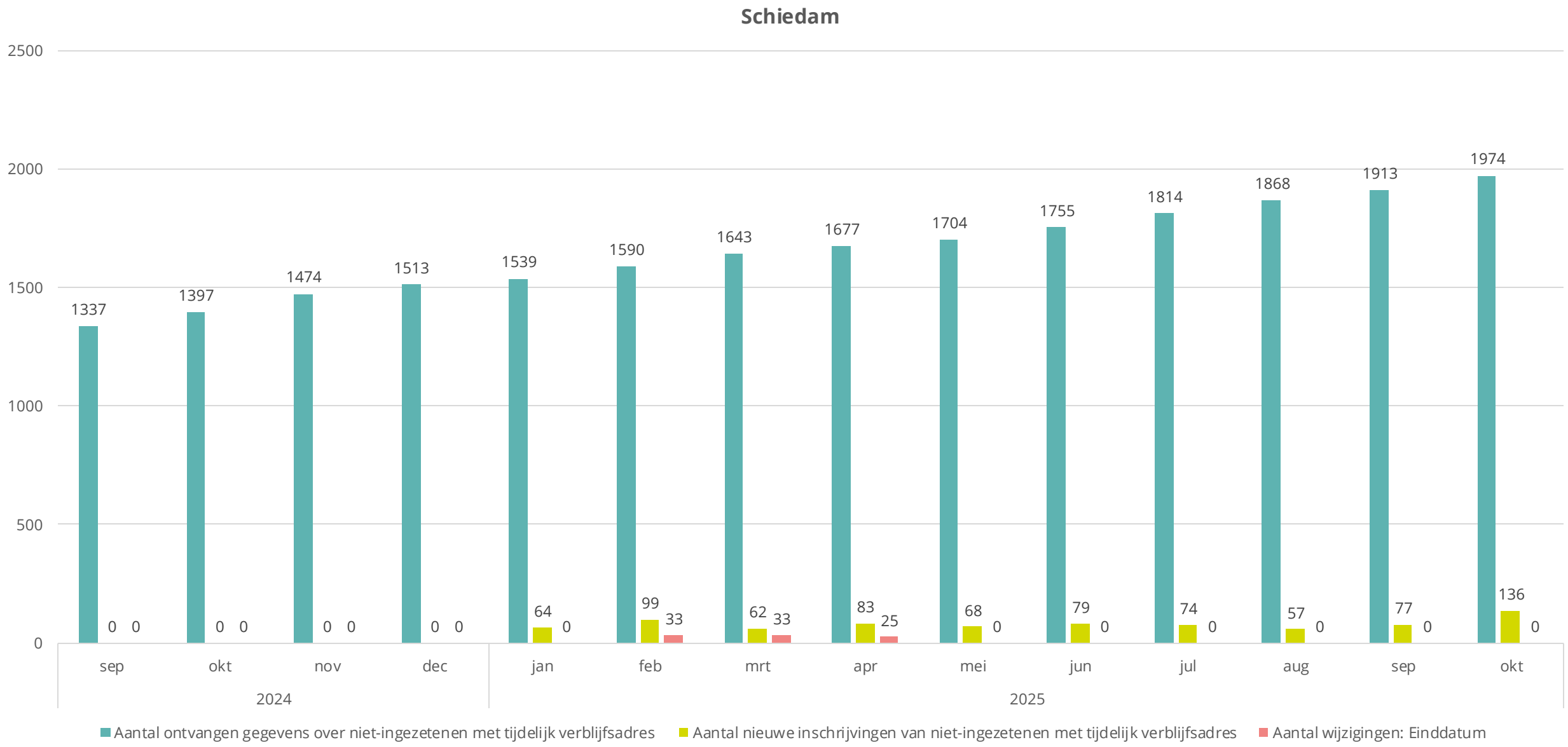
Schiedam
2500
2000
1500
1000
500
0
1337
0
0
1397
0
0
1474
0
0
1513
0
0
1539
64
0
1590
99
33
1643
62
33
1677
83
25
1704
68
0
1755
79
0
1814
74
0
1868
57
0
1913
77
0
1974
136
0
sep
okt
nov
dec
jan
feb
mrt
apr
mei
jun
jul
aug
sep
okt
2024
2025
Aantal ontvangen gegevens over niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
Aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
Aantal wijzigingen: Einddatum

Hollands Kroon

Aantal controles van Hollands Kroon is onbekend, omdat Hollands Kroon niet in de gelegenheid was de vragenlijst in te vullen.

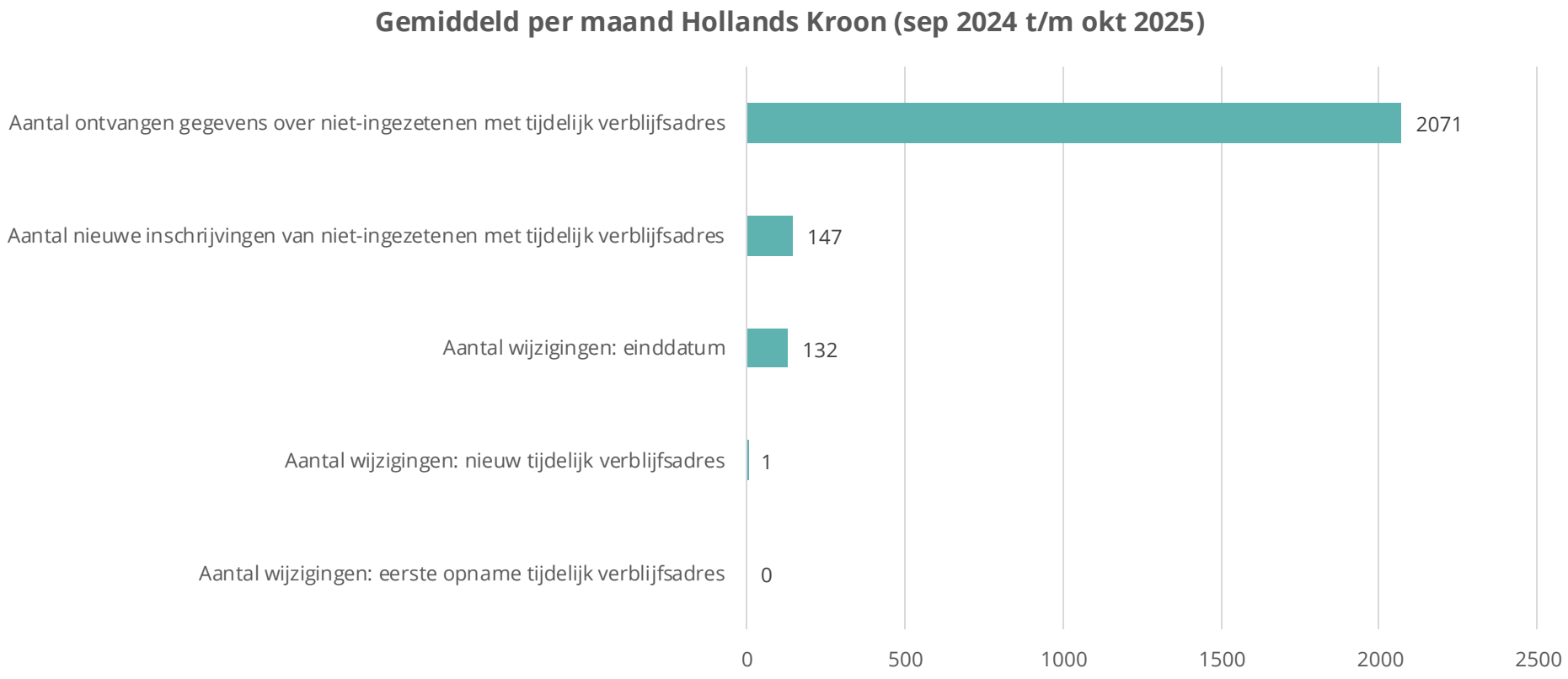

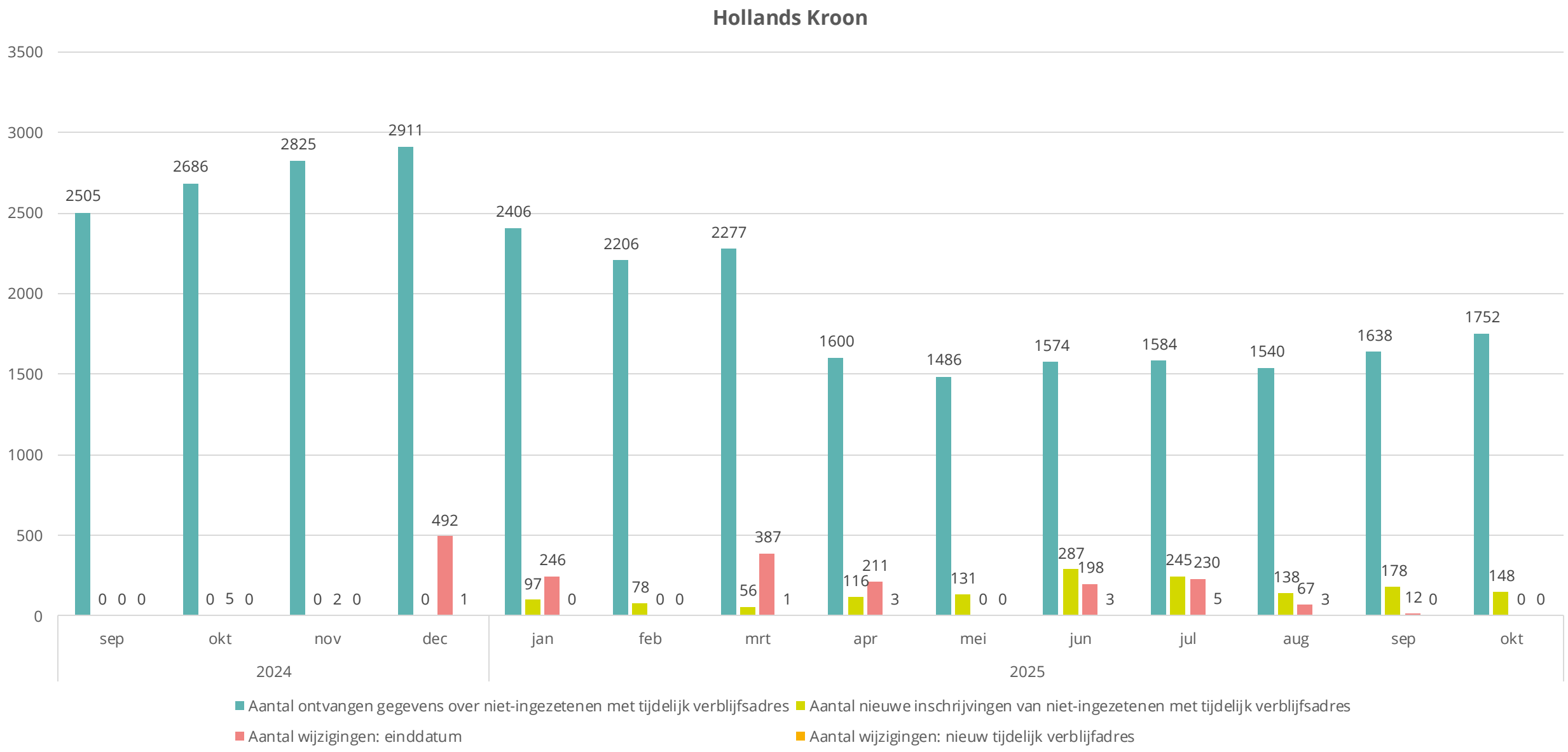
Hollands Kroon
3500
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
2505
0 0 0
2686
0 5 0
2825
0 2 0
2911
0 492 1
2406
97 246 0
2206
78 0 0
2277
56 387 1
1600
116 211 3
1486
131 0 0
1574
287 198 3
1584
245 230 5
1540
138 67 3
1638
178 12 0
1752
148 0 0
sep
okt
nov
dec
jan
feb
mrt
apr
mei
jun
jul
aug
sep
okt
2024
2025
Aantal ontvangen gegevens over niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
Aantal nieuwe inschrijvingen van niet-ingezetenen met tijdelijk verblijfsadres
Aantal wijzigingen: einddatum
Aantal wijzigingen: nieuw tijdelijk verblijfadres